

Rapport

Konsekvensutredning klima og miljø for ny kraftledning 132 kV Tomasgard - Bø

OPPDRAKSGIVER

Jøsok Prosjekt AS

EMNE

Konsekvensutredning fagtema landskap

DATO / REVISJON: 04. oktober 2024 / 00

DOKUMENTKODE: 10255358-01-LARK-RAP-001

Multiconsult

Dette dokumentet har blitt utarbeidet av Multiconsult på vegne av Multiconsult Norge AS eller selskapets klient. Klientens rettigheter til dokumentet er gitt i den aktuelle oppdragsavtalen eller ved anmodning. Tredjeparter har ingen rettigheter til bruk av dokumentet (eller deler av det) uten skriftlig forhåndsgodkjenning fra Multiconsult med mindre annet følger av norsk lov. Multiconsult påtar seg intet ansvar for bruk av dokumentet (eller deler av det) til andre formål, på andre måter eller av andre personer eller enheter enn det som er godkjent skriftlig av Multiconsult. Deler av dokumentet kan være beskyttet av immaterielle rettigheter og/eller eiendomsrettigheter. Kopiering, distribusjon, endring, behandling eller annen bruk av dokumentet er ikke tillatt uten skriftlig forhåndssamtykke fra Multiconsult eller annen innehaver av slike rettigheter med mindre annet følger av norsk lov.

Rapport

OPPDRAAG	Konsekvensutredning klima og miljø for ny kraftledning 132 kV Tomasgard - Bø	DOKUMENTKODE	10255358-01-LARK-RAP-001
EMNE	Konsekvensutredning av landskap for ny kraftledning 132 kV Tomasgard - Bø	TILGJENGELIGHET	Åpen
OPPDRAAGSGIVER	Jøsok Prosjekt AS	OPPDRAAGSLEDER	Hilde Blokkum
KONTAKTPERSON	Vidar Børve	UTARBEIDET AV	Hilde Blokkum
KOORDINATER	Sone: / Øst: / Nord:	ANSVARLIG ENHET	10233034 By- og områdeutvikling Vest
GNR./BNR./SNR.	/ /		

SAMMENDRAG

For tema landskap er det beskrevet 9 delområder innenfor influensområdet. 4 av delområdene er vurdert å ha middels verdi, 5 delområder er vurdert å ha stor verdi. De viktigste verdiene er vurdert å være særpregede landskap og landskap preget av lite/ingen inngrep. Tiltaket berører ikke fysisk inngrepsfrie delområder.

Tiltaket er vurdert å ha konsekvensgrad *ubetydelig konsekvens* for 3 av 9 delområder, og *noe konsekvens* for 6 delområder.

Samlet sett er tiltaket er vurdert å ha noe negativ konsekvens.

Det er foreslått (avbøtende tiltak) å flytte noen master for å unngå visuell påvirkning fra ett delområde (mast 31 og 32).

Der ikke annet er nevnt er bilder og illustrasjoner tatt/utført av Multiconsult.

00	04.10.2024	Leveranse til Jøsok AS	Hilde Blokkum	Andrea Vatsvåg	Hilde Blokkum
REV.	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KONTROLLERT AV	GODKJENT AV

INNHOLDSFORTEGNELSE

1	Beskrivelse av prosjektet og alternativer	5
1.1	Planlagt tiltak	5
1.1.1	Spenningsoppgradering av luftledning mellom Tomasgard og Geitskaret	7
1.1.2	Ny 132 kV luftledning mellom Geitskaret og Bø	9
1.1.3	Nye 132 kV jordkabeltraséer ut fra nye Bø transformatorstasjon, mot Tomasgard i nord og Drageset i sør	10
1.1.4	Ny 132/22 kV transformatorstasjon i Bø	11
1.1.5	Tomasgard transformatorstasjon	15
1.2	Nullalternativ	17
1.2.1	Vedtatte reguleringsplaner og tiltak i utredningsområdet	18
1.2.2	Vedtatte overordnede planer i utredningsområdet	20
1.3	Andre alternativer	22
1.3.1	Tidligere vurderte alternativer	22
2	Fagkompetanse og metodikk	24
2.1	Fagkompetanse	24
2.2	Fagspesifikk metodikk jf. M-1941	24
2.3	Avgrensning mot andre fagtema	24
3	Kunnskapsgrunnlaget	25
3.1	Bruk av eksisterende kunnskap	25
3.2	Resultater fra feltbefaring	25
3.3	Synlighetsanalyse	27
3.4	Nasjonalt referansesystem for landskap	29
3.5	Landskapstyper etter NiN landskap	30
3.6	Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA)	30
3.7	Usikkerhet ved kunnskapsgrunnlaget	31
4	Delområder - landskapskarakter og verdi	31
4.1	Delområde 1 – Gullkoppen og Gryta	33
4.2	Delområde 2 - Sætrevegen	35
4.3	Delområde 3 – Nedstryn	39
4.4	Delområde 4 - Skredfjellet og Årheimsfjellet	41
4.5	Delområde 5 – Stryn	43
4.6	Delområde 6 – Svarstadveten	46
4.7	Delområde 7 – Markane	49
4.8	Delområde 8 – Grodås og Hornindalsvatnet	54
4.9	Delområde 9 - Hornindal	57
5	Påvirkning	63
5.1	Påvirkning for det enkelte delområde	63
5.1.1	Delområde 1 – Gullkoppen og Gryta	64
5.1.2	Delområde 2 - Sætrevegen	64
5.1.3	Delområde 3 – Nedstryn	65
5.1.4	Delområde 4 - Skredfjellet og Årheimsfjellet	65
5.1.5	Delområde 5 – Stryn	66
5.1.6	Delområde 6 – Svarstadveten	67
5.1.7	Delområde 7 – Markane	68
5.1.8	Delområde 8 – Grodås og Hornindalsvatnet	69
5.1.9	Delområde 9 - Hornindal	70
5.2	Midlertidige virkninger	70
5.3	Avbøtende tiltak	70
5.3.1	Unngå inngrep/endre tiltaket	70
5.3.2	Begrense inngrep	71
5.3.3	Istandsetting av berørte områder	71
5.3.4	Usikkerhet ved avbøtende tiltak	71
6	Konsekvens	71
6.1	Konsekvensgrad for delområder	71
6.2	Sammenstilt konsekvens for hele influensområdet	72
6.3	Usikkerhet ved utredningen	74
6.3.1	Indirekte virkninger	74
6.4	Oppsummering	74
7	Referanser	75

1 Beskrivelse av prosjektet og alternativer

Beskrivelsen av planlagt tiltak og alternativer er i hovedsak hentet fra Linja sin konsesjonssøknad sendt NVE i mai 2023 (Jøsok, 2023) med noe omskriving. Beskrivelsen kap. 1.1 – 1.3 er felles for alle fagtema.

1.1 Planlagt tiltak

Konsekvensutredningen er en del av søknad om konsesjon for etablering av 132 kV forbindelse mellom Tomasgard og Bø transformatorstasjon, ny 132 kV Bø transformatorstasjon og oppgradering av transformatorstasjonene Tomasgard, Drageset, Reed og Sandane til 132 kV. Eksisterende 66KV trasé mellom Tomasgard og Bø foreslås delvis flyttet. Dette for å unngå Ullsheim skianlegg der eksisterende ledning ligger lavt over anlegget, og for å legge til rette for utvikling av boligfeltet rundt Markane-området. Tiltaket vil berøre Volda kommune i Møre og Romsdal fylke og Stryn og Gloppen kommune i Vestland fylke.

Bakgrunnen for konsesjonssøknaden er at regionalnettet i Indre Nordfjord snart er fullt utnyttet, noe som legger begrensninger på videre utbygging av produksjon og større forbruk i området. Mange komponenter i dette nettet begynner også å bli gamle, og den tekniske tilstanden er derfor dårlig. Den høye alderen gjør at det er forventet høye drifts – og vedlikeholdskostnader de neste tiårene, og Linja ønsker derfor å skifte ut de gamle komponentene. Mye av regionalnettet i Indre Nordfjord er over flere år etappevis blitt oppgradert til 132 kV. Tiltaket som omsøkes i konsesjonssøknaden er de siste komponentene som må oppgraderes før hele regionalnettet i Indre Nordfjord kan driftes på 132 kV.

Kartet i Figur 1 viser linjer for endret luftledning med Tomasgard i nordvest og Bø i sørøst.

Figur 1 Kartet viser planlagt ny trasé for kraftledning. Rød linje viser ny trasé, gul linje viser trasé som skal oppgraderes i samme trasé, grønn linje viser eksisterende trasé som skal rives. Svarte linjer er eksisterende ledninger som ikke er en del av prosjektet. (Jøsok, 2023)

I delkapittel 1.1.1 – 1.1.5 følger en beskrivelse av de ulike delene av tiltaket.

1.1.1 Spenningsoppgradering av luftledning mellom Tomasgard og Geitskaret

Det omsøkes spenningsoppgradering av eksisterende 66 kV ledning mellom Tomasgard transformatorstasjon og Geitskaret til 132 kV, ca. 5,5 km ledning. Se **Error! Reference source not found..**

Figur 2 Ledningsstrek fra Tomasgard til Geitskaret som omsøkes oppgradert til 132 kV (Jøsok, 2023)

På strekket mellom Tomasgard transformatorstasjon og Geitskaret ønsker Linja å beholde flest mulig av de eksisterende H-tremastene. Det må utføres en del modifikasjoner for at mastene skal tåle den spenningsoppgraderte 132 kV ledningen. Traverser må skiftes ut, da dagens faseavstand er 3 meter og kravet til 132 kV er 5 meter, og det må etableres nye V-isolatorkjeder. Enkelte steder må også høyden på mastene heves, for å etablere tilstrekkelig høyde mellom faseliner og bakkenivå. Se **Error! Reference source not found..**

Tabell 1 Spesifikasjon av oppgraderte H – master med planoppheng (Jøsok, 2023)

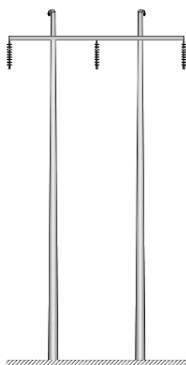
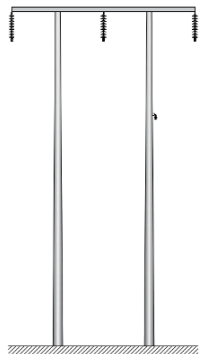
Spesifikasjon			
	Eksit. 66 kV-mast Dagens mastebilde	Skifte av travers og isolatorer	Øke mastehøyde med toppspir
Type	H-master av tre		
Travers	Galvanisert stål, enkelte montert på toppspir		
Systemspenning	132 kV		
Isolasjonsnivå	145 kV (NEK 391)		
Strømførende liner	Feal 95		
Toppliner	2 stk. som innføringsvern 3 – 4 spenn mot Tomasgard		

Jordline	Gjennomgående jordtråd under faselinene, og jordtråd er en del av spennene med innføringsvern. Utføres som OPGW.
Isolatorer	V – kjeder av glassisolatorer på vinkelmaster
Faseavstand	5 meter
Høyde	18 – 24 meter; avhengig av terreng og/eller kryssende infrastruktur
Spennlengde	100 – 400 meter
Rettighetsbelte (byggeforbud + ryddebelte)	30 meter

De mastene som er i for dårlig stand mellom Tomasgard og Geitskaret, ønskes erstattet med nye H – komposittmaster. Se **Error! Reference source not found..** Hvilke mastepunkt det gjelder blir avgjort i detaljprosjektering, og på bakgrunn av tilstandskontroller.

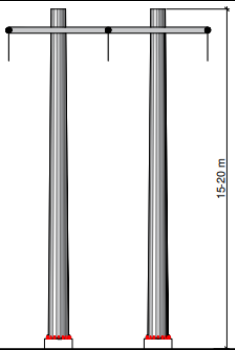
Tabell 2 Spesifikasjon av omsøkte komposittmaster med planoppheng (Jøsok, 2023)

Spesifikasjon		
	Bæremast med innføringsvern	Bæremast med underliggende jordtråd
Type	H-master av kompositt	
Travers	Galvanisert stål	
Systemspenning	132 kV	
Isolasjonsnivå	145 kV (Isolasjonsnivå etter NEK 391)	
Strømførende liner	Feal 240	
Toppliner	2 stk. som innføringsvern 3 – 4 spenn mot kabelendemast ved Bø transformatorstasjon	
Jordline	Gjennomgående jordtråd under faselinene, og på spennene med innføringsvern er jordtråd en del av disse. Utføres som OPGW.	
Isolatorer	I – kjeder og strekkjeder av glassisolatorer på bæremaster V – kjeder av glassisolatorer på vinkelmaster	
Faseavstand	5 meter	
Høyde	18 – 24 meter; avhengig av terreng og/eller kryssende infrastruktur	
Spennlengde	100 – 400 meter	
Rettighetsbelte (byggeforbud + skogrydding)	30 meter	

I vinkelpunkt eller mastepunkt hvor den mekaniske påkjenningen blir så stor at det ikke er forsvarlig/mulig å bruke komposittmaster, omsøkes stålmaster. Hvilke mastepunkt det gjelder, blir avgjort i detaljprosjektering.

Tabell 3 Spesifikasjon av omsøkte stålmaster med planoppheng (Jøsok, 2023)

Spesifikasjon	
Type	Stålmaster
Travers	Galvanisert stål
Systemspenning	132 kV
Isolasjonsnivå	145 kV (Isolasjonsnivå etter NEK 391)
Strømførende liner	Feal 240
Toppliner	2 stk. som innføringsvern 3 – 4 spenn mot kabelendemast ved Bø transformatorstasjon
Jordline	Gjennomgående jordtråd under faselinene, og på spennene med innføringsvern er jordtråd en del av disse. Utføres som OPGW.
Isolatorer	V – kjeder av glassisolatorer
Faseavstand	5 meter
Høyde	18 – 24 meter; avhengig av terreng og/eller kryssende infrastruktur
Spennlengde	100 – 400 meter
Rettighetsbelte (byggeforbud + skogrydding)	30 meter

1.1.2 Ny 132 kV luftledning mellom Geitskaret og Bø

Det omsøkes ca. 6,7 km ny 132 kV luftledning i ny trasé mellom Geitskaret og Vinsryggsætra, ca. 2,9 km ny 132 kV luftledning i eksisterende 66 kV trasé fra Vinsryggsætra til Låghammaren og ca. 0,9 km ny 132 kV luftledning i ny trasé inn mot Bø transformatorstasjon. Se **Error! Reference source not found.** som viser ny trasé med rød linje. Tidligere vurderte alternativer er omtalt under kap. **Error! Reference source not found.**

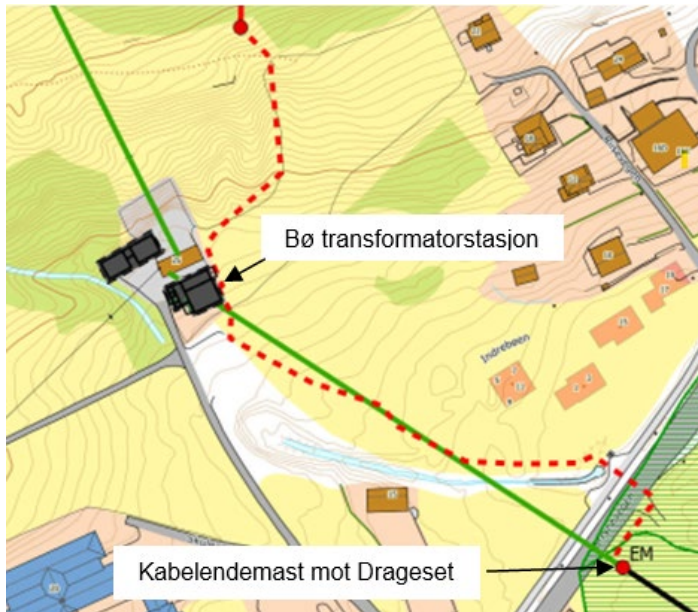
Figur 3 Ledningsstrek fra Geitskaret til Bø som omsøkes for ny 132 kV ledning i ny trasé (Jøsok, 2023)

Oppsummert omsøkes det inntil 10,5 km ny 132 kV luftledning mellom Geitskaret og Bø transformatorstasjon.

Fra Geitskaret til Bø transformatorstasjon omsøkes nye H – komposittmaster med planoppheng. Se **Error! Reference source not found..** I mastepunkt hvor den mekaniske belastningen blir stor, slik at det ikke er forsvarlig/mulig å benytte kompositt, omsøkes det stålmaster. Se **Error! Reference source not found..** De utsatte mastepunktene avgjøres i detaljprosjekteringen.

1.1.3 Nye 132 kV jordkabeltraséer ut fra nye Bø transformatorstasjon, mot Tomasgard i nord og Drageset i sør

De siste 150 – 200 meterne inn til Bø transformatorstasjon omsøkes for 132 kV jordkabel, for enklere tilkobling til nytt GIS – anlegg og planlagt boligfelt sørøst for stasjonen. Det samme gjelder for eksisterende 132 kV forbindelse Bø – Drageset. Her omsøkes de siste 350 meterne inn til Bø transformatorstasjon for ny 132 kV jordkabel, som erstatter rundt 225 meter med 132 kV luftledning. Det omsøkes i den forbindelse også en ny kabelendemast sør for RV15, som vist i **Error! Reference source not found..**

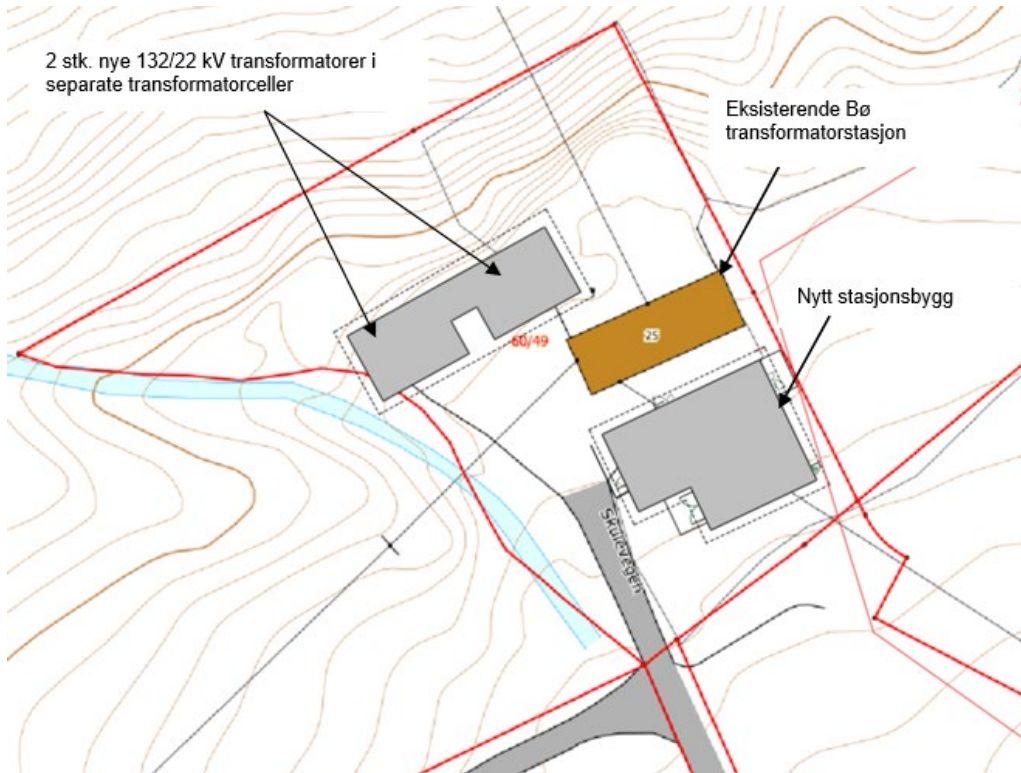
Figur 4 Omsøkte kabeltraséer ut fra nye Bø transformatorstasjon, mot Tomasgard i nord og Drageset i sør. Kabeltrasé er vist med rød stiplet linje. Eksisterende luftledning med grønn linje. (Jøsok, 2023)

1.1.4 Ny 132/22 kV transformatorstasjon i Bø

For etablering av ny Bø transformatorstasjon omsøkes det følgende komponenter:

- Nytt stasjonsbygg, som vil bli etablert med tilstrekkelig areal for fremtidig utvidelse av 1 stk. 132 kV bryterfelt
- 2 stk. 132/22 kV transformatorer, plasseres i egne trafoceller med ONAN kjølesystem
 - En av transformatorene skal kunne kobles om fra 66 til 132 kV på primærsiden
- Innendørs 132 kV GIS – bryteranlegg, innkapslet med klimavennlig isolasjonsmedium
 - 4 stk. 132 kV bryterceller
 - 1 stk. 132 kV seksjoneringsbryter
- Nytt vern – og kontrollanlegg

Nye 132/22 kV Bø transformatorstasjon ønskes bygd med to separate bygningsmasser. To transformatorceller ønskes plassert i bakkant inn mot fjellet og nært inntil eksisterende bekk i vest, mens et stasjonsbygg for de øvrige komponentene ønskes plassert noe lengre sørover. Se **Error! Reference source not found..**

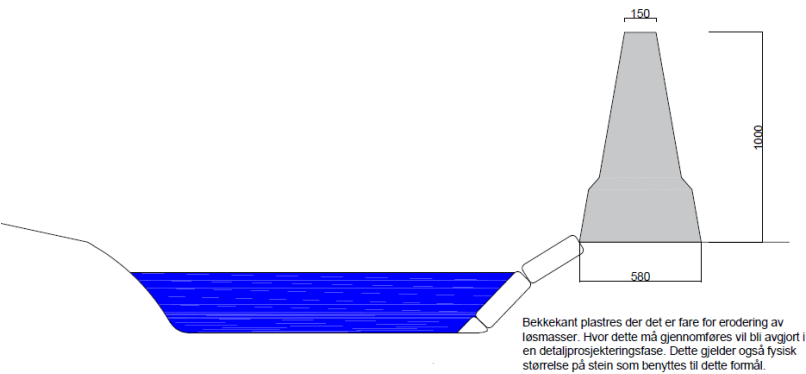

Figur 5 Ny omsøkt Bø transformatorstasjon. (Jøsok, 2023)

Stasjonsbygget vil få en samlet grunnflate på 215 m². Bygget vil etableres på Linja sin tomt, og det er derfor ikke behov for å erverve mer grunn for utvidelse av tomten.

Den endelige utformingen av fasaden på stasjonsbygget vil eventuelt tilpasses funkishusene i det planlagte byggefelt sørøst for ny Bø transformatorstasjon, dersom det blir stilt krav til det. De foreløpige fasadetegningene er vist i **Error! Reference source not found..**

Det er illustrert en flomvoll i søknaden, se Figur 6, for å hindre erosjon/flom fra bekken som ligger like vest for de planlagte nye transformatorcellene.

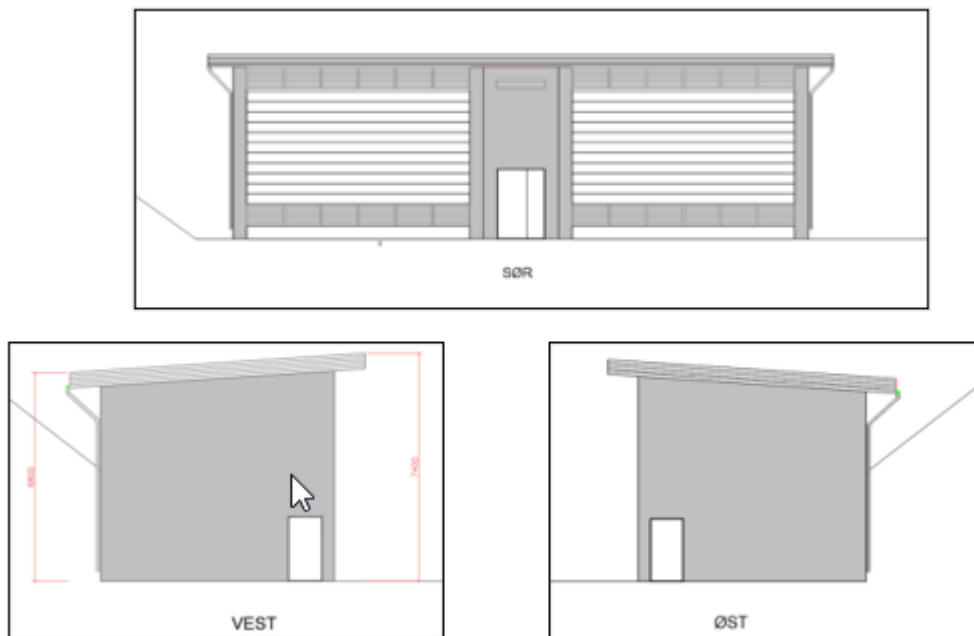

01	05.09.2023	Til godkjenning		krh	POJ	POJ
REV.	DATO	BESKRIVELSE		KONSTR.	KONTR.	GODKJ.
Format		Målestokk		 JØSOK		
A4						
Linja AS						
132 kV Tomasgard – Bø						
Prinsippskisse flomvoll Bø transformatorstasjon						
Tegn nr 3154–S–0001–01						
Erstatter dokument						

Figur 6 Enkel illustrasjon av flomvoll. (Jøsok, 2023)

Figur 7 Fasadetegninger over omsøkt stasjonsbygg (Jøsok, 2023)

Figur 8 Fasadetegning transformatorceller. Transformatorcellene vil ha et arealbehov på rundt 200 m². (Jøsok, 2023)

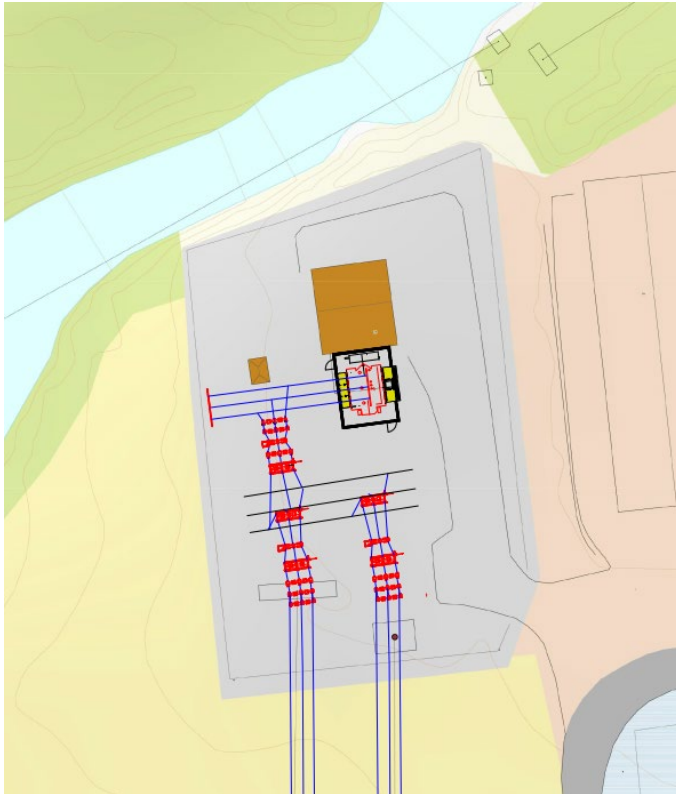
1.1.5 Tomasgard transformatorstasjon

Tomasgard transformatorstasjon omsøkes oppgradert med følgende komponenter:

- Oppgradering av eksisterende 66 kV bryteranlegg til 132 kV spenningsnivå, med samme antall felter som i dag
- 1 stk. ny 132/22 kV transformator
- 1 stk. ny og frittstående utendørs transformatorcelle

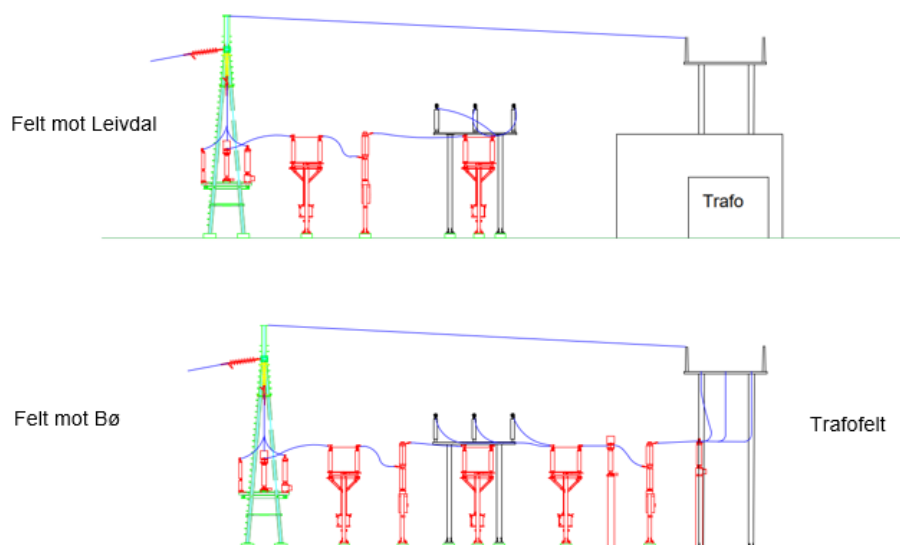
Total konsesjonspliktig anleggsmasse blir med omsøkt utvidelse i Tomasgard transformatorstasjon som følger:

- En transformator med øvre spenningsnivå 132 kV
- Utendørs luftisolert koblingsanlegg med spenningsnivå 132 kV
- Nødvendig høyspenningsanlegg
- Inngjerdet stasjonsområde på ca. 2400 m²
- En stasjonsbygning med grunnflate ca. 115 m²
- En frittstående transformatorcelle med grunnflate ca. 85 m² og høyde ca. 8 m

Figur 9 Utvidelse og oppgradering av Tomasgard transformatorstasjon. Rød farge er omsøkte anlegg (Jøsok, 2023)

Koblingsanlegget ønskes oppgradert fra 66 til 132 kV, med samme antall bryterfelt som i dag.

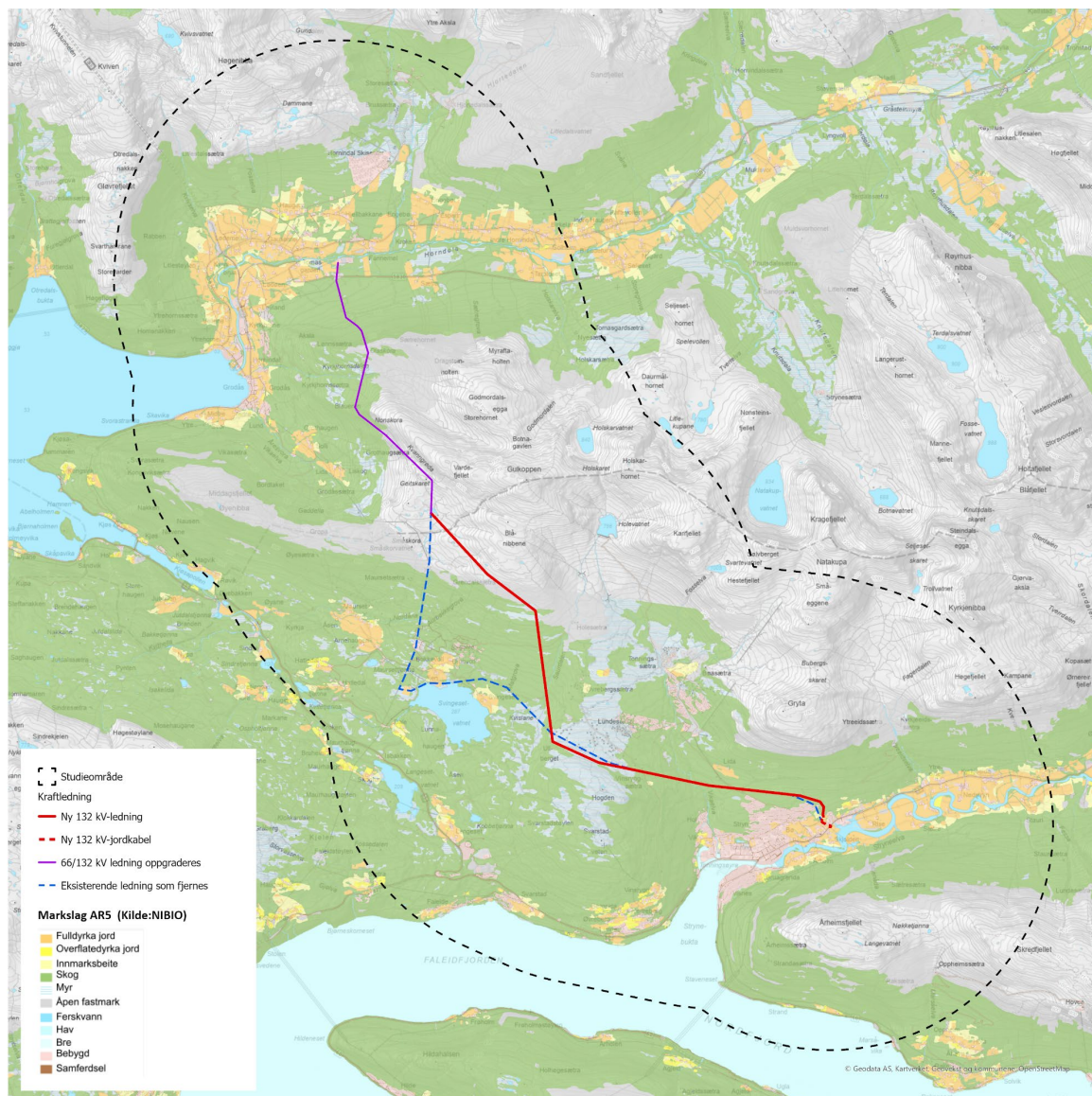
Figur 10 Snittegning av ombygd 132 kV bryteranlegg ved Tomasgard. Rød farge viser omsøkt anlegg (Jøsok, 2023)

1.2 Nullalternativ

I en konsekvensutredning sammenlignes tiltaket som utredes mot et nullalternativ (sammenligningsgrunnlag) for å vurdere hvilken påvirkning tiltaket har på temaene. Nullalternativet er sannsynlig utvikling i området om tiltaket som beskrevet i 1.1 **ikke** gjennomføres, men andre **vedtatte** tiltak i området, se 1.2.1 og 1.2.2, gjennomføres.

Områdene dagens ledning går gjennom er i hovedsak ubebygde områder med skog, myr og åpen fastmark/fjell, ref. **Error! Reference source not found..** I Stryn kommune går ledningen i sørøst (ved Bø) i kanten av eksisterende boligområde og videre gjennom et hyttefelt og Markane ski- og hytteområde, før den går over fjellet mot Volda. Områdene er mye brukt til friluftsliv.

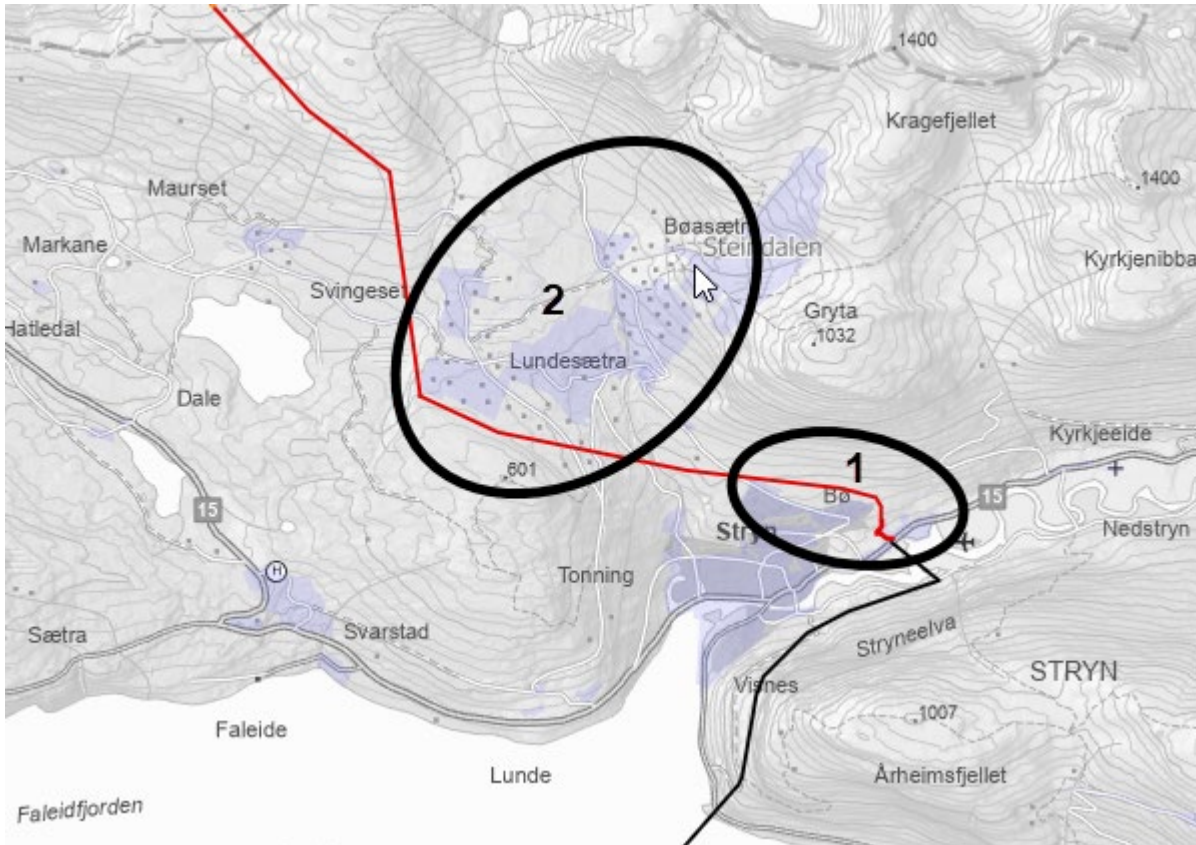
I Volda kommune går eksisterende kraftledning gjennom bratt fjell- og skogsterreng ned mot Hornindal og Tomasgard. Områdene er mindre brukt til friluftsliv enn områdene i Stryn.

Figur 11 Utsnitt fra kartbasen Kilden viser arealtyper for tiltaksområdet. «Studieområdet» er influensområdet hentet fra fagtema landskap.

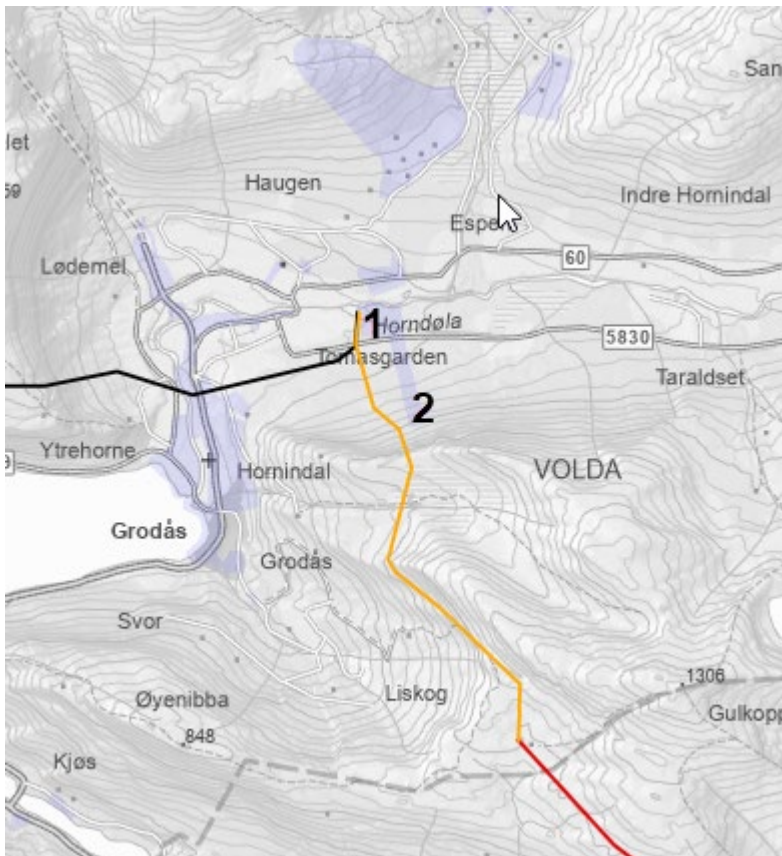
1.2.1 Vedtatte reguleringsplaner og tiltak i utredningsområdet

Det er flere nyere reguleringsplaner i områdene langs ny ledningstrase i Stryn kommune (nyere = 10 år eller nyere). Figuren under viser områder med reguleringsplaner med lilla farge. Område 1 er i hovedsak regulert til boligformål med et område regulert til kombinert formål øst for transformatorstasjonen på Bø. Område 2 er i hovedsak formål fritidsbebyggelse, skisenter og sti- og løypenett med tilhørende infrastruktur.

Figur 12 Kart som viser områder som er regulert langs traseen i Stryn kommune sammen med ny ledningstrase (rød linje). (Multiconsult)

Det er to reguleringsplaner i området ved ledningstraseen i Volda kommune. Figuren under viser områder som er regulert med lilla farge. Oransje linje viser eksisterende (og ny) ledningstrasé. Den nyeste planen er en plan som regulerer området øst for transformatorstasjonen på Tomasgard til formål industri/lager med andre formål som landbruksområde, veg og elv med faresone flom (se tallet 1 på figuren under). Tallet 2 på figuren under viser området for en eldre reguleringsplan for hytter.

Figur 13 Kart som viser områder som er regulert langs traseen i Stryn kommune sammen med ny ledningstrase (rød linje). (Multiconsult)

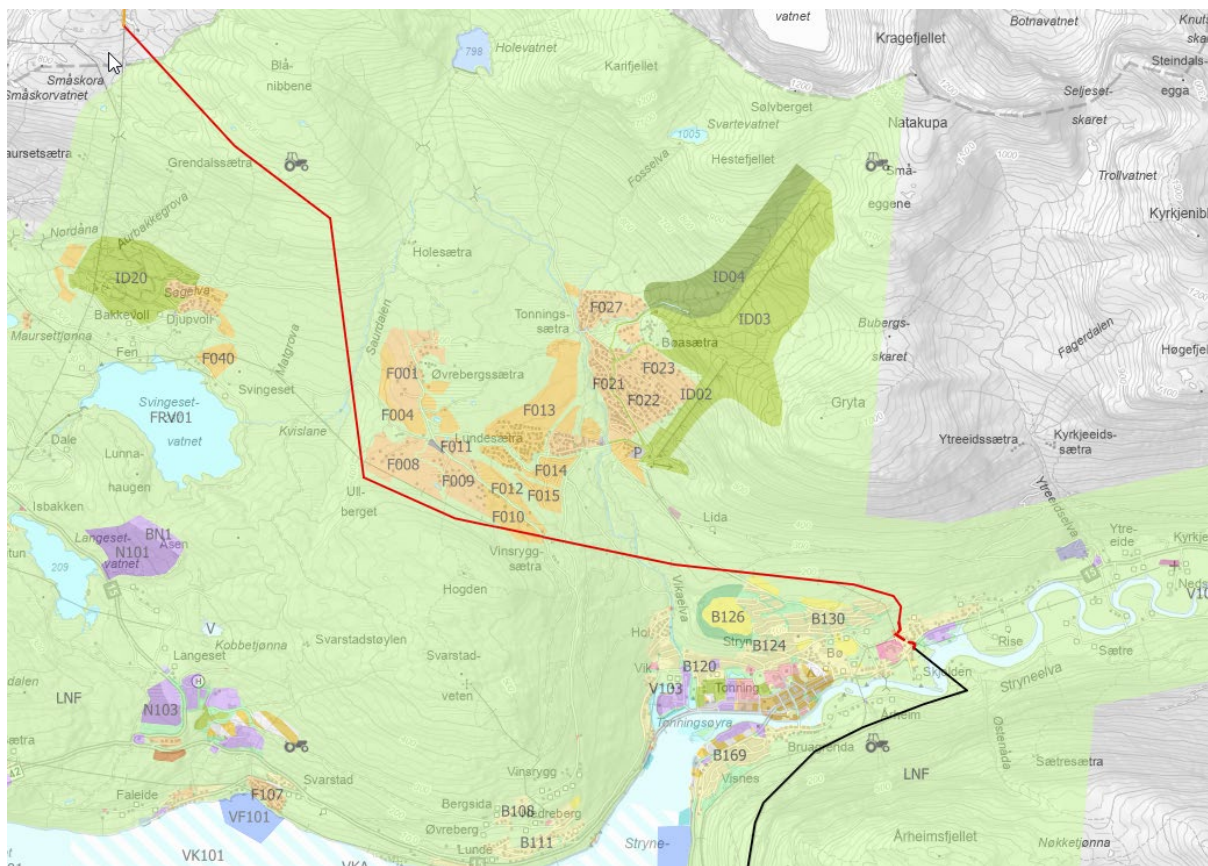
1.2.2 Vedtatte overordnede planer i utredningsområdet

I Stryn kommune gjelder følgende overordnede planer utredningsområdet:

- Kommunedelplan for Bøasetra-Ullsheim (2013)
- Kommunedelplan for Langeset-Stryn-Storesunde (2017)

Planene viser følgende formål langs ledningstraseen:

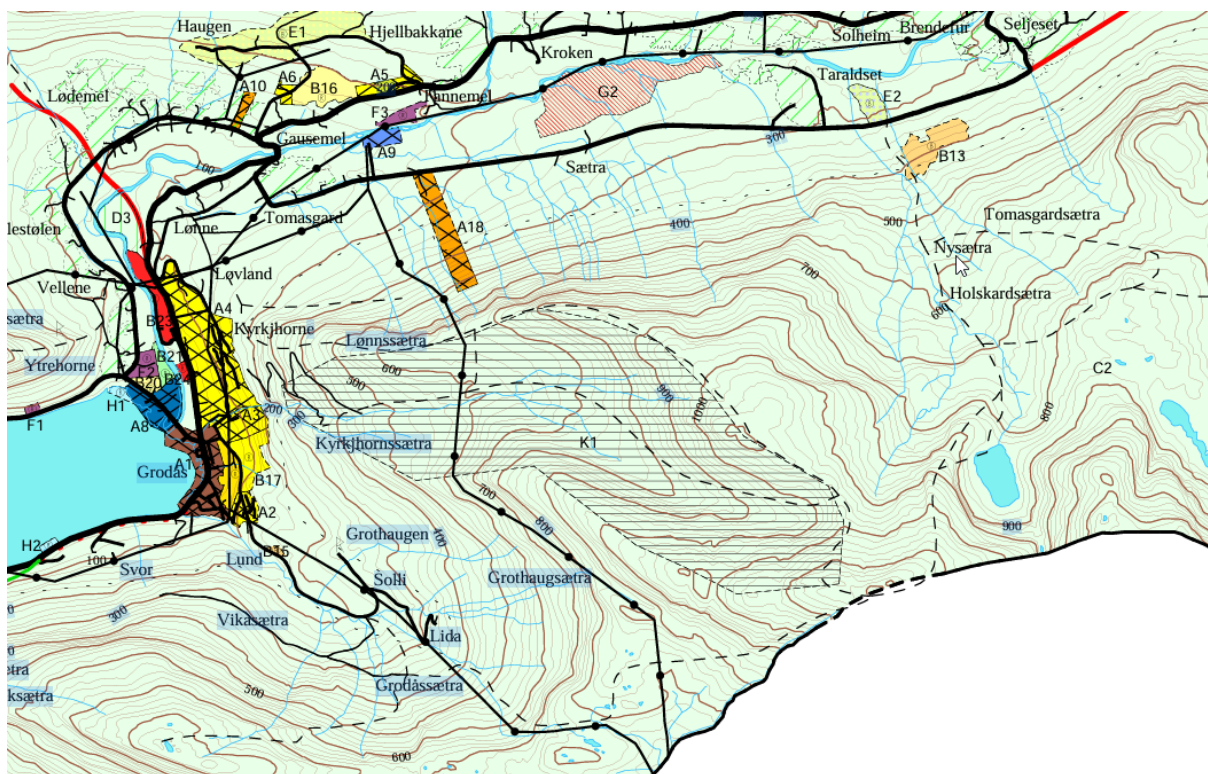
- LNFR areal for nødvendige tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag
- Fritidsbebyggelse, nåværende og framtidig
- Boligbebyggelse, nåværende og ny
- Andre typer bebyggelse og anlegg
- Naturområde - grønnstruktur

Figur 14 Utsnitt fra kommuneplanens arealdel for Stryn kommune vist med ledningstraseen (rød linje = ny trasé). (Multiconsult)

Kommuneplanens arealdel for Volda kommune (tidligere Hornindal kommune) er fra 2004. Planen viser følgende formål i området langs ledningstraseen:

- LNF
- Hytter/fritidshus
- Industri

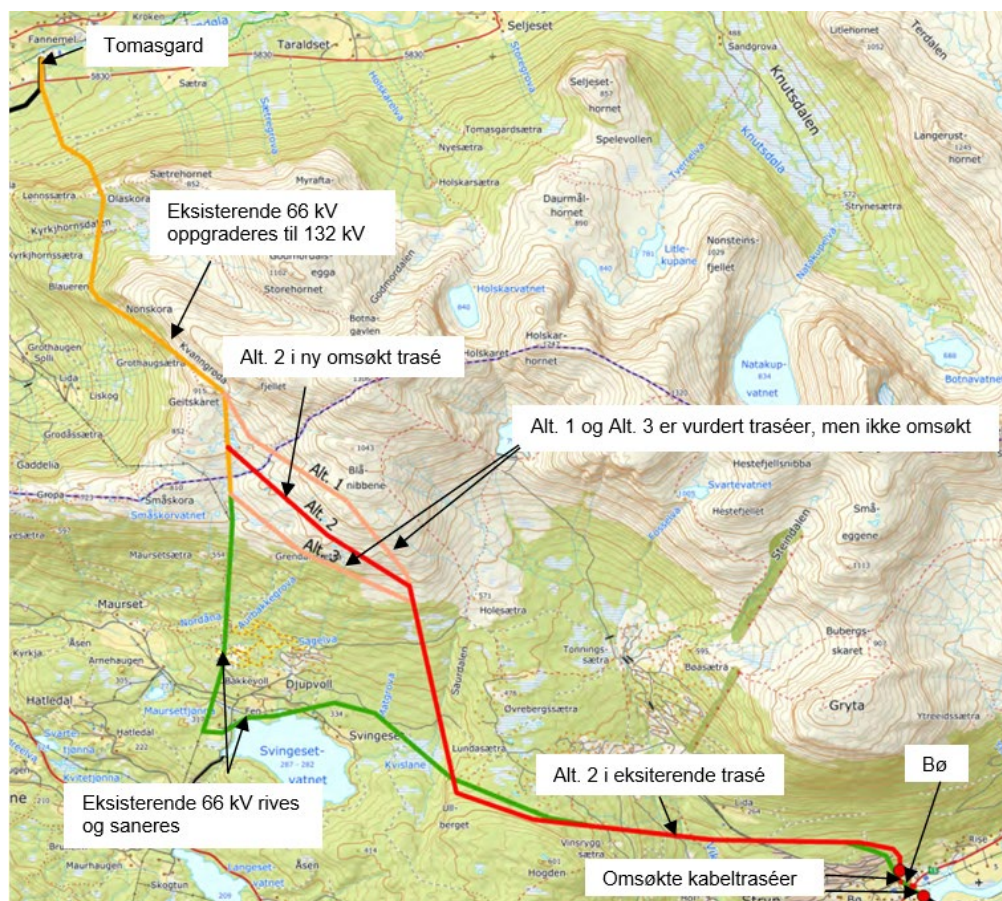
Figur 15 Utsnitt fra kommuneplanens arealdel for Volda kommune (Volda kommune, 2024)

1.3 Andre alternativer

Det utredes ikke alternativer til det planlagte tiltaket (vist som alternativ 2 på figuren under). Det er vurdert utbedring/oppgradering av eksisterende trasé gjennom å øke ledningstversnittet og vedlikeholde dagens kraftledning på samme spenningsnivå, men dette løser ikke behovet for økt effektuttak i Stryn og er derfor ikke et reelt alternativ. Utbygger har i tidlig fase sett på å bygge ny kraftledning i eksisterende trasé, men kostnader og ulemper er av utbygger vurdert å være større enn det ønskede tiltaket med tanke på hva kommune og grunneiere har gitt av innspill, og utbygger har ikke vurdert dette som reelt.

1.3.1 Tidligere vurderte alternativer

Illustrasjonen i **Error! Reference source not found.** viser alternativer som er vurdert tidligere (før Multiconsult ble engasjert).

Figur 16 Omsøkt traséalternativ 2 og vurderte traséalternativ 1 og 3. (Jøsok, 2023)

Alternativ 1 og 3 i **Error! Reference source not found.** er traséalternativer Linja tidligere har vurdert for ny 132 kV ledning mellom Geitskaret og Vinsryggsætra. Begge traseene går på sørsiden av Blånibbene og nord for boligfelt og idrettsanlegg ved Markane.

Grunneiere, utbyggere og Markane idrettslag ønsket ny trasé utenom Markane. Linja foreslo Alternativ 1 for ny 132 kV trasé mellom Geitskaret og Saurdalen etter disse innspillene. Men, etter grundige undersøkelser av området, har Linja kommet fram til følgende:

- **Klimalaster:** basert på en klimarapport utarbeidet av tredjepart (Kjeller Vindteknikk, 2022), kommer det frem at store islaster på ledningen vil medføre høyere investeringskostnader, enn om ledningen går lavere i terrenget. Forskjellen i kostnad mellom alternativ 1 og alternativ 2 er beregnet til 4 millioner NOK i investeringskostnader. I tillegg kommer høyere driftskostnader for hyppigere inspeksjoner, og antatt høyere frekvens på utskiftninger av linjekomponenter, som isolatorer og tilhørende utstyr.
- **Høyde over havet:** driftsenheten til Linja anser at en linje så høyt oppe i fjellet vil medføre økt risiko for personell ved inspeksjon og vedlikehold. Alternativ 1 ligger rundt 150 meter høyere i terrenget enn alternativ 2, samtidig som traseen ligger mindre i le, og derav kan ha et noe røffere værbilde. Dette konkluderte også klimarapporten med.

(Jøsok, 2023)

Alternativ 3 er en trasé Linja vurderte før arbeidet med å informere grunneierne i området begynte. Etter merknader/tilbakemeldinger fra grunneiere om at de ikke ønsket denne traséen, kom alternativ 2 på bordet. (Jøsok, 2023) Alternativ 2 er tiltaket som beskrevet under 1.1.

2 Fagkompetanse og metodikk

2.1 Fagkompetanse

Utredning av tema landskap er utarbeidet av Hilde Blokkum. Kvalitetskontroll er utført av Andrea Vatsvåg. Begge er landskapsarkitekter med over 10 års erfaring.

2.2 Fagspesifikk metodikk jf. M-1941

Utredning av tema landskap er utført etter Miljødirektoratets håndbok om konsekvensutredning av klima og miljø, M-1941. (Miljødirektoratet, 2024)

Metodikken består av tre trinn:

- Kartlegging av området, inndeling i delområder og verdivurdering
- Vurdering av tiltakenes påvirkning på hvert delområde samt konsekvens av dette
- Vurdering av samla konsekvens for temaet

For fagtema landskap er innholdet i de tre trinnene i utredningen som følger:

Trinn 1 – delområder, landskapskarakter og verdisetting

Etter kartlegging, inndeling i delområder og fastsetting av landskapskarakterer vurderes hvert enkelt delområdes verdi ved å se på delområdenes kvaliteter i sin helhet, med utgangspunkt i landskapskarakteren. Det angis verdikategori (ubetydelig, noe, middels, stor og svært stor verdi). Fordeling innenfor verdikategoriene er videre vist med pil på en skala. Delområdenes verdi blir fremstilt i tabell og på verdikart. Se vedlegg 1 for kriterier for landskapskarakter og verdisetting.

Trinn 2 – vurdering av påvirkning og setting av konsekvens

Når de ulike delområdenes verdi er fastsatt, vurderes påvirkning ved hvordan og i hvor stor grad planen/tiltaket påvirker delområdets landskapskarakter. Det er virkninger av varig karakter som beskrives per delområde, mens midlertidig påvirkning i anleggsfasen er beskrevet generelt for tiltaket i eget avsnitt. I tillegg til å beskrive påvirkning og angi hvilken påvirkningskategori (forbedret, ubetydelig endring, noe forringet, forringet og sterkt forringet) et delområde går inn under, er det også vist plassering innenfor påvirkningskategorien ved en pil på en skala. Se kriterier for vurdering av påvirkning for tema landskap i vedlegg 2.

Konsekvensgrad for hvert delområde settes ved hjelp av konsekvensvifta, ref. Figur 2-2 i hoveddokument. Konsekvensgraden kommer fram ved å sammenstille verdivurderingen med vurderingen av tiltakets påvirkning i konsekvensviften.

Trinn 3 – vurdering av samla konsekvens

Konsekvensen av et tiltak baserer seg på sammenstilling av alle konsekvensgradene fra de ulike delområdene. Kriterier for vurdering av samlet konsekvens for tema landskap er vist i egen tabell for tema landskap i vedlegg 3. Det vurderes hvilken konsekvensgrad som er mest representativ for tiltakene/alternativene, og samlet konsekvens begrunnes.

2.3 Avgrensning mot andre fagtema

Fagtema landskap ligger tett på flere av de andre fagtemaene i en konsekvensutredning. I denne utredningen grenser fagtemaene friluftsliv og naturmangfold tetttest inn mot landskap.

For landskapstemaet beskrives kun helhet, visuell karakter og overordnede strukturer, selv om faktorer kan være overlappende med de andre fagtemaene. Verdier som er verdsatt i andre fagutredninger verdsettes ikke i landskapsutredningen.

3 Kunnskapsgrunnlaget

3.1 Bruk av eksisterende kunnskap

Utredningen er basert på følgende datagrunnlag:

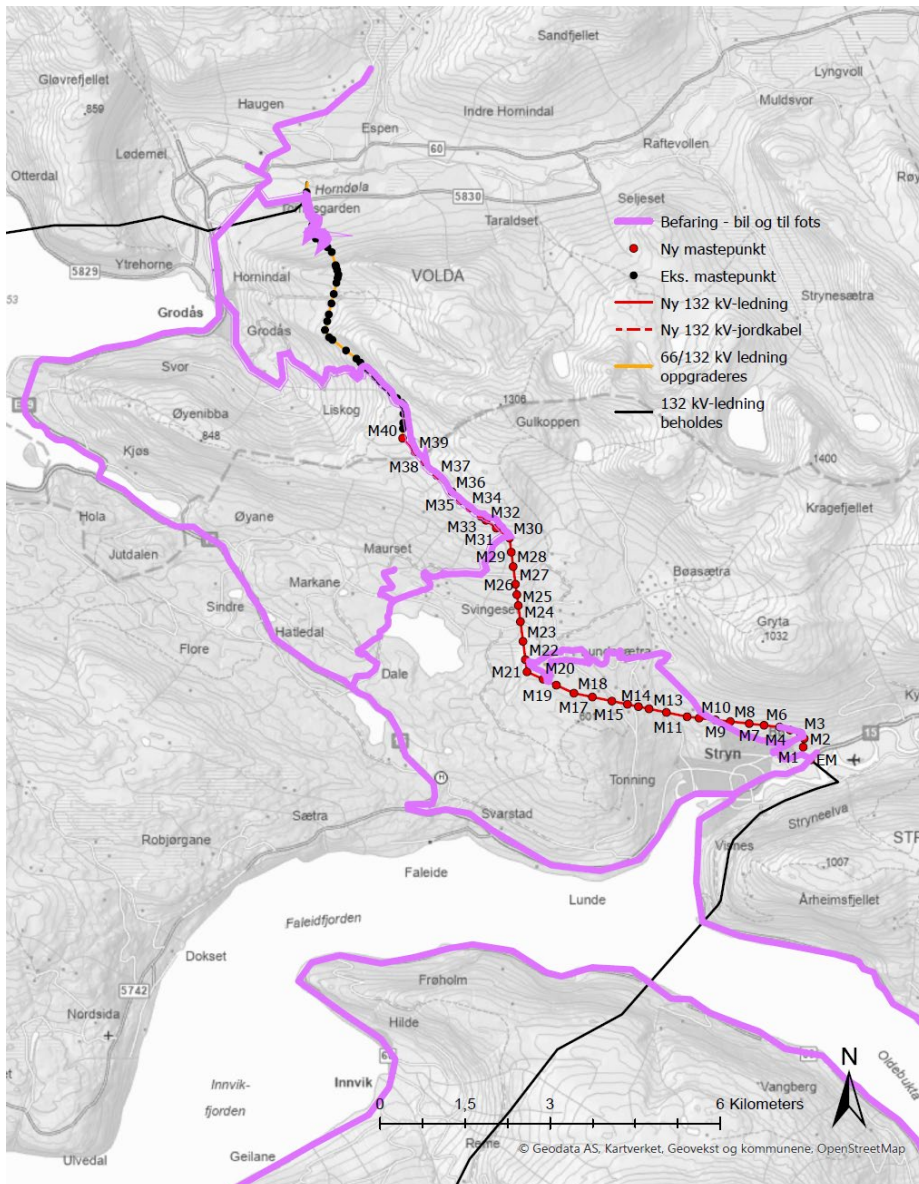
- Beskrivelse av de tekniske planene og oversiktskart, ref. 1.1 Planlagt tiltak.
- Kartdata:
 - NIBIO- inndeling i Landskapsregioner og underregioner
 - Artsdatabankens NiN Landskap
 - Kilden, NIBIO
 - Kulturminnesøk
 - Naturbase kart, Miljødirektoratet
 - NBI-registeret
 - Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA)
 - Kartbasen NVE Atlas (naturfare)
 - Kommunekart og Volda og Stryn kommunes nettsider (plandata)

Utredning har hatt informasjon om plassering og dimensjoner av nye master, luftspenn og utvidelse av transformatorstasjoner.

3.2 Resultater fra feltbefaring

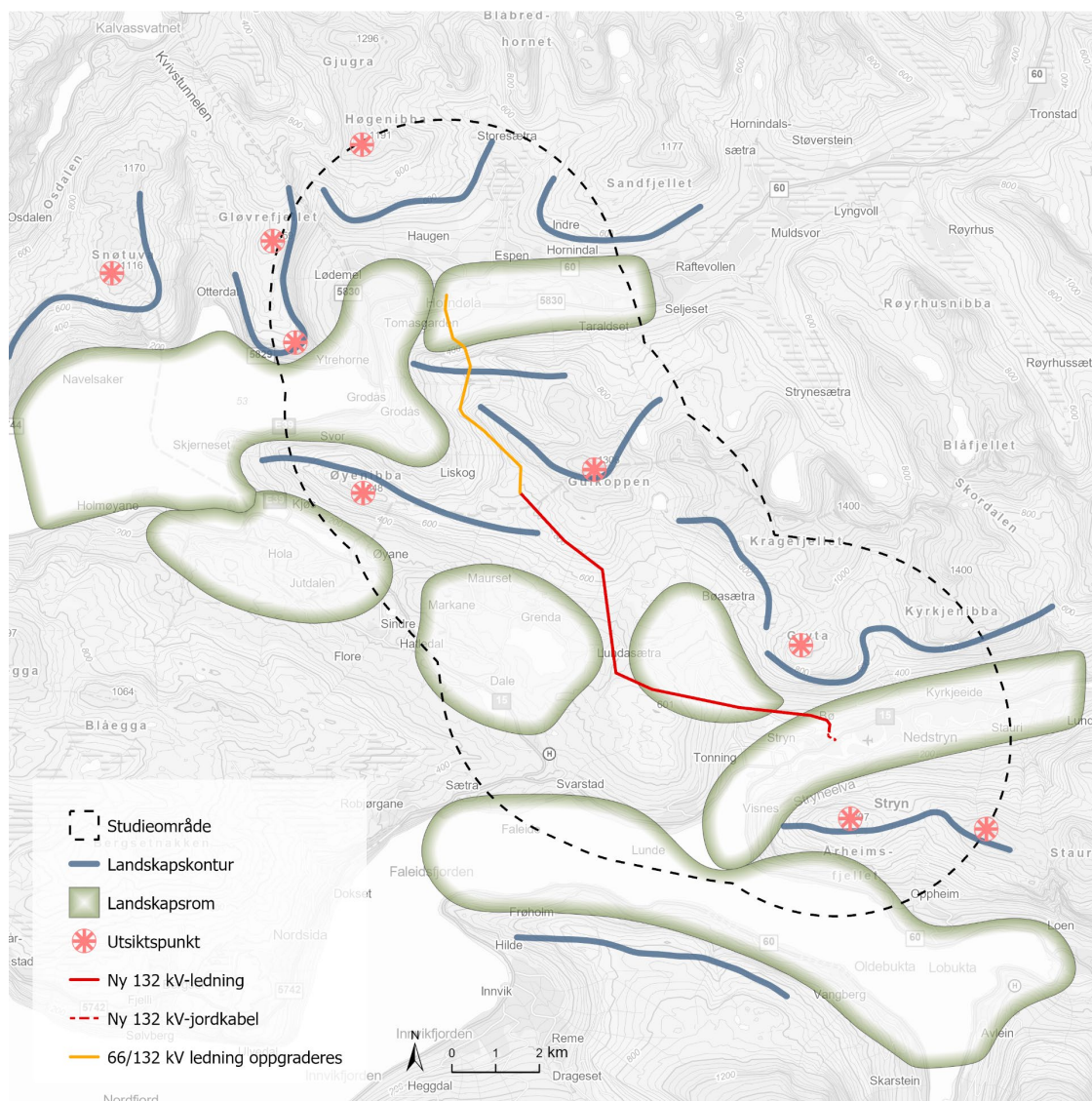
Felles befaring for tema landskap og friluftsliv ble gjennomført 24.-25. juni 2024. Søndre del av utredningsområdet ble befart 24. juni mens nordre del ble befart 25. juni. Befaringen dekket store deler av eksisterende og ny ledningstrasé, med unntak av de bratteste områdene. Befaringen dekket også noen områder lenger unna planlagt trasé for å vurdere visuell påvirkning.

Datagrunnlaget er vurdert å være dekkende og av god kvalitet, med liten grad av usikkerhet.

Figur 17 Kartet viser rute for befaring 24.-25. juni 2024

Etter befaring og gjennomgang av ulike kartgrunnlag- og databaser er det utarbeidet et registreringskart for tema landskap se Figur 18. Dette registreringskartet viser landskapskomponenter og landskapselement som er lagt til grunn for fastsettelse av landskapets karakter for de ulike delområdene sammen med kunnskapsgrunnlaget fra NIBIO og NIN landskap. Registreringskartet sin detaljeringsgrad og innhold er tilpasset overordnet plannivå.

Figur 18 Registrering landskapselement. Studieområde=influensområde.

3.3 Synlighetsanalyse

Det er gjennomført en synlighetsanalyse for tiltakene som utredes. Analysen er utarbeidet ved hjelp av GIS-verktøy og viser teoretisk synlighet ut til 4 km fra mastepunkter/luftledning.

Synlighetskartene er basert på DOM-data (overflatemodell). Det vil si at de tar hensyn til blant annet eksisterende vegetasjon og bebyggelse. Dette viser mer korrekte visuelle virkninger av tiltakene enn et kart basert på DTM-data (terrengmodell), som kun tar hensyn til terrenget. Enkelte deler av tiltaksområdet vil medføre hogst av trær. Der dette er aktuelt er trærne fjernet i DOM-dataene ved å erstatte områdene med DTM-data før det er utarbeidet teoretisk synlighetskart, for å få et mest riktig resultat.

Der det er vegetasjon i modellen vil det skjerme for synligheten som det vil gjøre i virkeligheten. Men i områder med skog kan det vises synlighet som egentlig er fra toppen av trærne der ingen (normalt) oppholder seg. I modellen vil det som defineres som vegetasjon også blokkere synligheten fullstendig selv om man i realiteten vil kunne se noe gjennom den. Dette blir mulige usikkerheter/feilkilder i synlighetskartene.

Øyehøyde i de teoretiske synlighetsanalysene er satt til 160 cm over terreng. Det som er synlig vil avhenge av fysiske hindre, som trær og bygg og om man ser oppover eller nedover mot tiltaket.

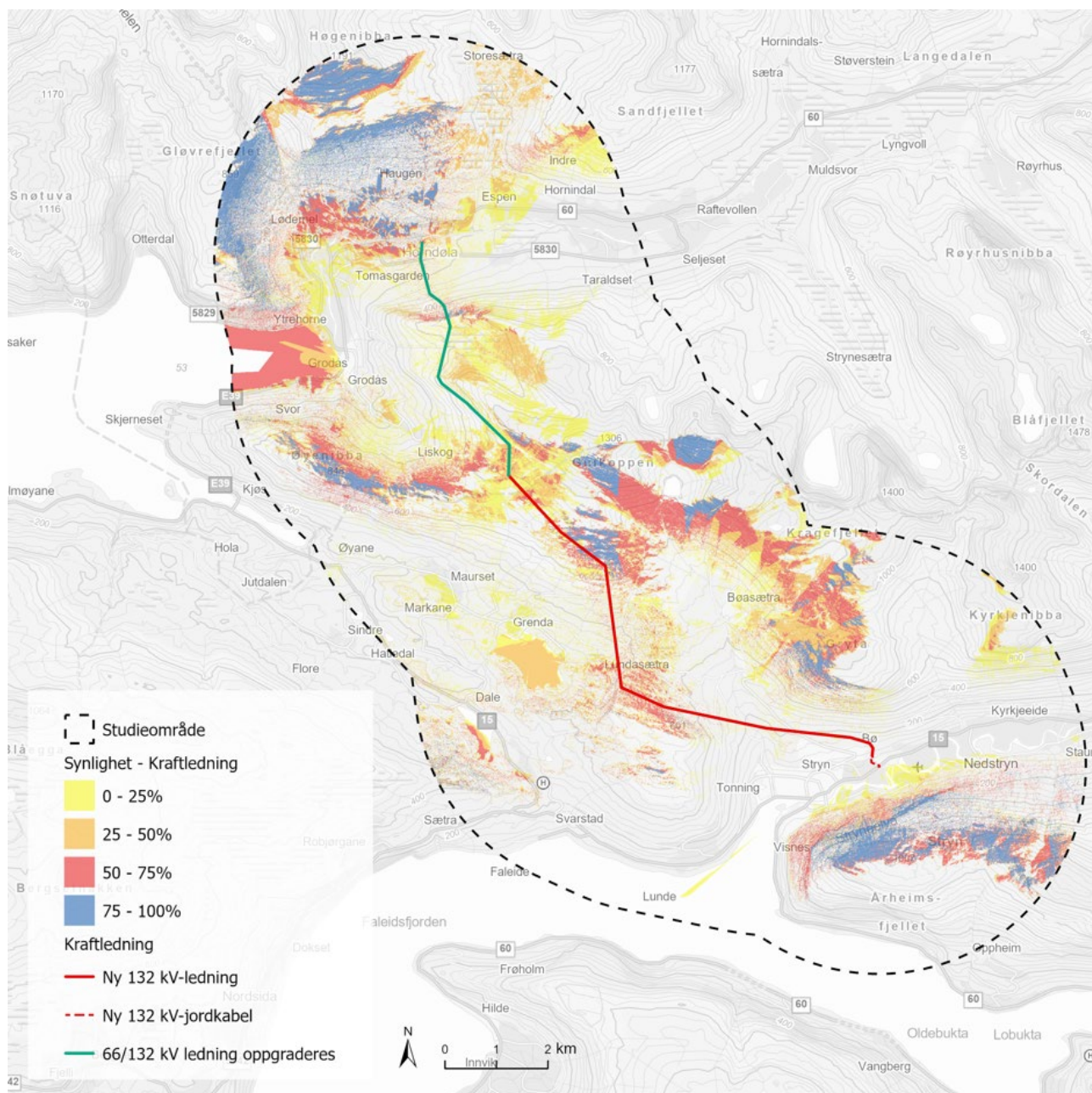

Merk at 100% synlighet ikke betyr at man ser 100% av tiltaket. Det betyr at man ser opp mot 100% av punktene som er lagt inn i analysen, som er de høyeste punktene på anlegget (toppen av mastene), og bakkenivå for tilkomstvegen.

Når det gjelder avgrensning av synlighet per mast er denne satt til 4 km (visuelt influensområde), selv om masten i prinsippet kan være synlig utenfor denne sonen.

Figur 19 Illustrasjonen viser forskjellen mellom overflatemodell (DOM (her DSM)) og terrengmodell (DTM), og hvordan DOM-scanningen oppfatter de ulike elementene (Kilde: NIKU 2016).

Figur 20 Kart som presenterer den teoretiske synlighetsanalysen. Analysen er avgrenset av det definerte influensområdet («studieområde» på kartet). % synlighet angir i hvilken grad tiltaket er synlig fra området. I områder med blå farge er tiltaket mest synlig, gul farge lite synlig og fra områder uten farge er tiltaket IKKE synlig.

3.4 Nasjonalt referansesystem for landskap

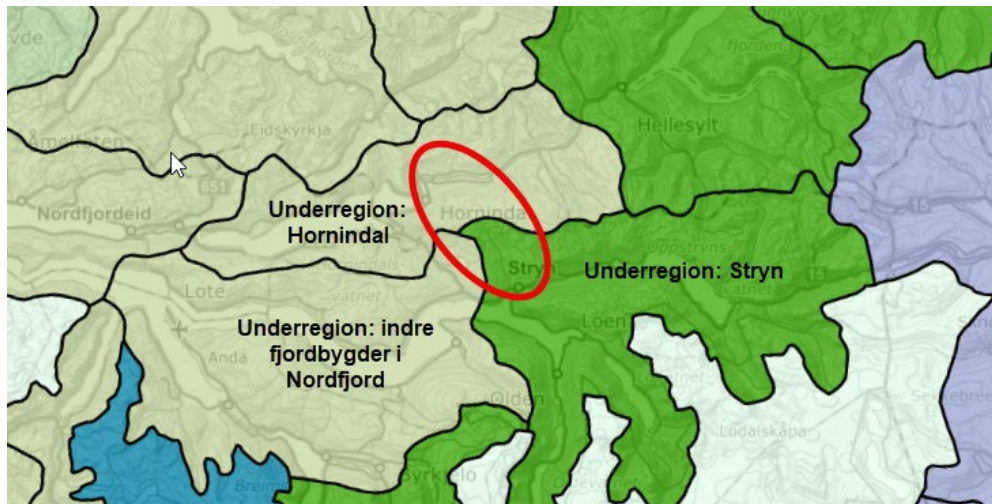
Influensområdet ligger innenfor landskapsregionene 23 – *Indre bygder på Vestlandet* og 22- *Midtre bygder på Vestlandet* beskrevet i Nasjonalt referansesystem for landskap (NIBIO, 2024).

Regionen *Indre bygder på Vestlandet* dekker de mest storslagne av Norges fjordlandskap, med dramatiske, ville og varierte fjell og dalbunner. Fjellsidene reiser seg som bratte, skogklede vegger opp fra frodige, flate eller skålformete dalbunner. Isen som formet fjordene har her gravd seg dypere enn andre steder, og slipt ned og ut i gamle elvedaler, og gitt dem sitt U-formete tverrsnitt.

Regionen *Midtre bygder på Vestlandet* kan i grove trekk ses som et belte mellom fjordmunningene og indre bygdene. Her inngår også flere mellomstore fjellområder mellom fjordløpene. Siden de fleste fjordløp danner midtpartier i større fjordforgreininger, oppfattes nok regionens dal- og fjordlandskaper

ofte mer som sentrale ferdselskorridorer til og fra kyst/indre bygder. Men regionen har også flere storlagne fjordarmer som slynger seg inn og ender opp i trange fjordbotner. Pga. regionens vide utstrekning varierer fjordenes omkringliggende landformer mye. I Romsdal og på Nordmøre har landskapene et mildere uttrykk. Formene der er mer avrunda, og består hovedsakelig av større åser og paleiske fjell.

Figur 21 Utsnitt fra kartbasen Kilden viser landskapsregioner med farge. Underregioner er avgrenset med svarte linjer. Lys grønn farge er landskapsregion 23, mørk grønn farge er region 22. Tiltaksområder er markert omtrentlig med rødt. (NIBIO, 2024)

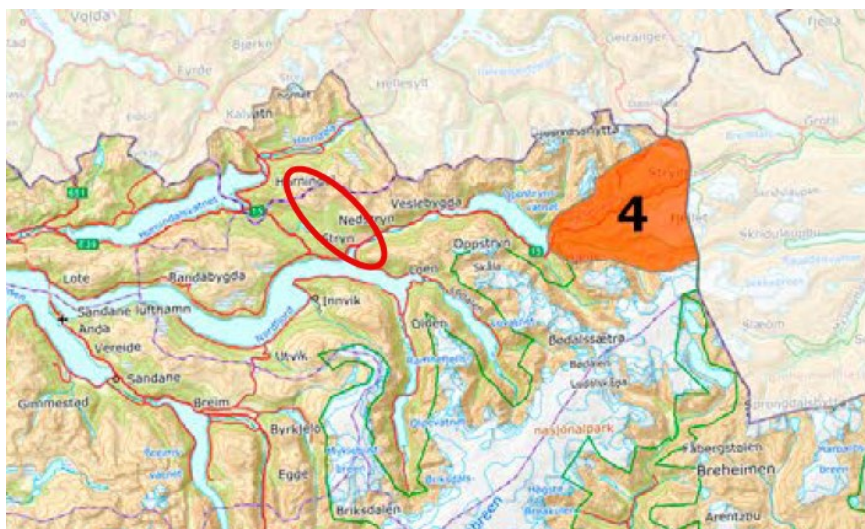
3.5 Landskapstyper etter NiN landskap

NiN landskap er et system for beskrivelse av landskapsmessig variasjon som er i samsvar med definisjonene i den europeiske landskapskonvensjonen og naturmangfoldloven. NiN landskap er en del av artsdatabanken sitt typesystem «Natur i Norge (NiN)» (Miljødirektoratet A. o., 2024). Systemet inneholder standardisert metodikk for avgrensing og typeinndeling av landskap. Landskapstypeinndelingen i NiN omfatter alle landskap fra naturlandskap, via jordbrukslandskapet til bylandskapet.

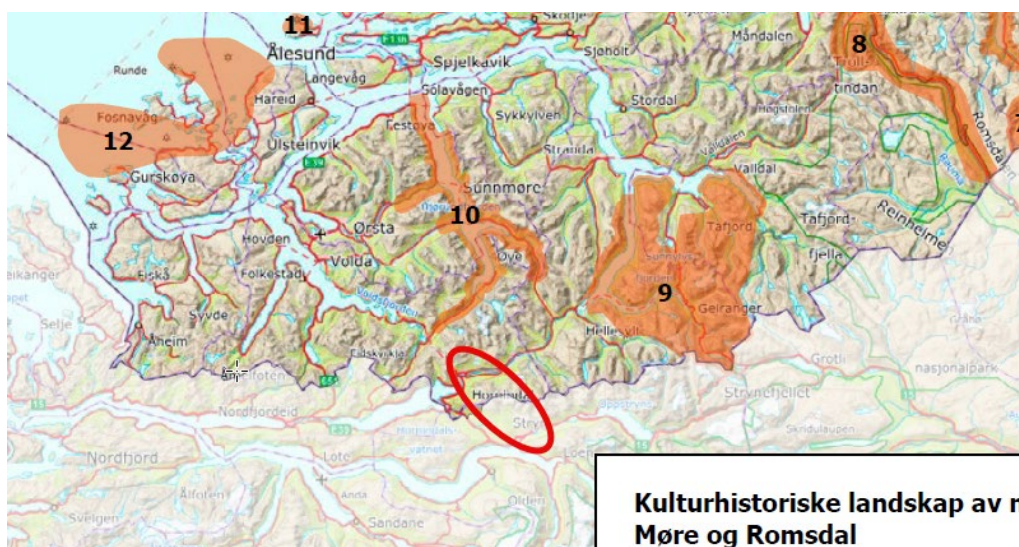
Kartleggingssystemet NiN landskap er lagt til et detaljeringsnivå som er tilpassa målestokk 1:50 000, med tre nivåer, hovedtypegrupper, hovedtyper og grunntyper. Databasen utgjør en sentral del av kunnskapsinnhenting og inngår som et grunnlag for analysen.

3.6 Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA)

Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA) er et kunnskapsgrunnlag som skal medvirke til bærekraftig forvaltning av kulturmiljø i byer og tettsteder, og i landskap av nasjonal interesse. Det foreligger rapporter for Møre og Romsdal (Riksantikvaren, 2024) og Sogn og fjordane (Riksantikvaren, 2024). Illustrasjonene under viser de nærmeste KULA-områdene til tiltaksområdet. Tiltaksområdet ligger langt unna, og har ikke visuell kobling til KULA-områdene. Temaet vurderes derfor ikke relevant for utredningen.

Figur 22 KULA Sogn og Fjordane - det nærmeste området til tiltaksområdet (markert med rød ellipse) er område 4, Strynefjellet vest (Riksantikvaren, 2024)

Figur 23 KULA Møre og Romsdal – de nærmeste KULA-områdene er område 9, Geirangerfjordområdet og 10, Hjørundfjorden (Riksantikvaren, 2024)

3.7 Usikkerhet ved kunnskapsgrunnlaget

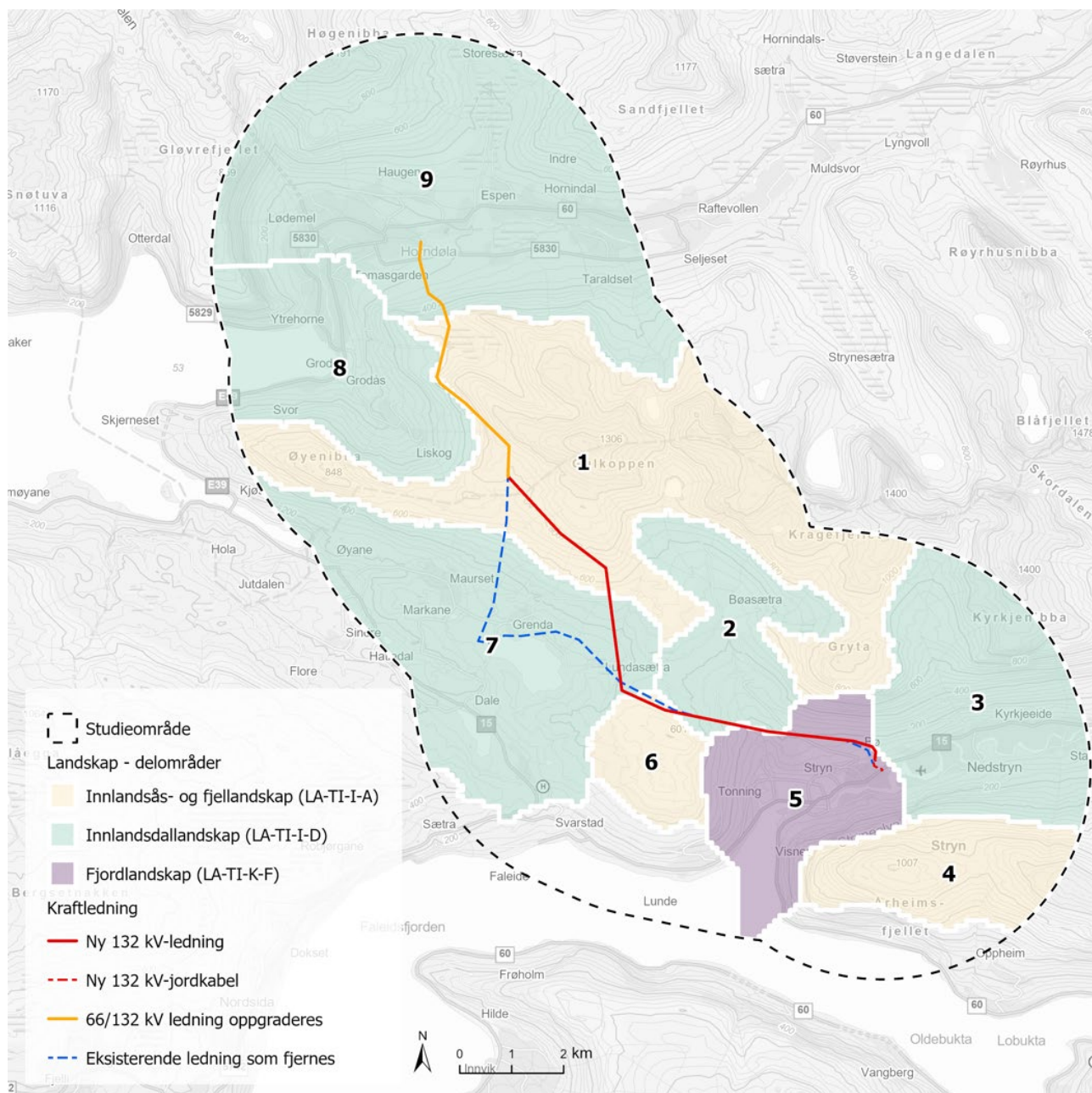
Kunnskapsgrunnlaget vurderes å være av god kvalitet og godt oppdatert. Det er gjennomført befaringsutført synlighetsanalyse og innhentet kunnskap fra anerkjente kilder.

Noen av delområdene ble ikke befart under feltarbeidet. Dette vurderes ikke å utgjøre noe usikkerhet pga. delområdenes avstand til tiltaket, og at synlighet er godt dokumentert gjennom synlighetsanalysen.

4 Delområder - landskapskarakter og verdi

For inndeling i delområder er det tatt utgangspunkt i NiN landskap, der inndeling er tilpasset skalaen for utredningen, sammen med erfaring fra befaringsutført synlighetsanalyse. Noen delområder er slått sammen, der det er hensiktsmessig. Inndelingen har 9 delområder.

Se kart under for avgrensning og nummerering av områdene. Den svarte, stipla linja viser avgrensning av influensområdet, som er definert 4 km fra den planlagte, nye linja.

Figur 24 Kart som viser inndeling av delområder. De tre landskapstypene/fargene er hentet fra NiN Landskap-systemet.

De 9 delområdene beskrives videre med landskapskarakter. Tabell for beskrivelsene er hentet direkte fra metoden.

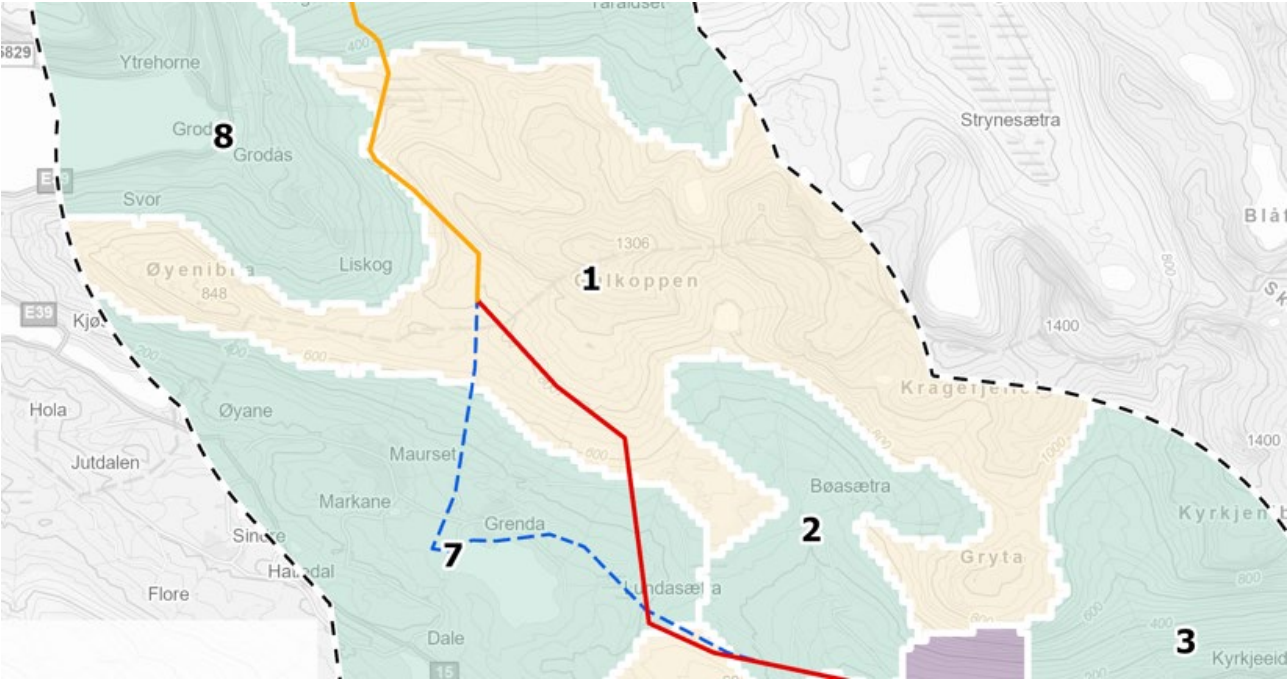
Landskapskarakter er et uttrykk for samspillet mellom et områdes naturgrunnlag, arealbruk, historiske og kulturelle innhold, og romlige og andre sansbare forhold som særpreger området og adskiller det fra omkringliggende landskap. Formålet med å sette landskapskarakter er å beskrive hvordan landskapet oppfattes og hvordan det framstår i dag. Det vurderes hvor stor betydning forhold ved landskapet har for landskapskarakteren (stor – middels – liten).

Videre beskrives verdi for hvert delområde. Verditabellene med verdikriterier er hentet fra veilederen (Miljødirektoratet, 2024). Samlet verdi for delområdet er illustrert med skyvelinjal.

4.1 Delområde 1 – Gullkoppen og Gryta

Området er et innlandsås- og fjellandskap med fjellet Gullkoppen midt i området. For delområde 1 er tre områder fra NiN-databasen slått sammen, da de har lignende karakter. Alle områdene er definert som fjellandskap (Artsdatabanken, 2024).

Figur 25 Utsnitt fra delområdekartet i Figur 24 viser utstrekning av delområde 1.

Tabell 4: Beskrivelse av forhold ved landskapet i delområdet og delområdets landskapskarakter

Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapskarakter (stor-middels-liten)
Geologi, landformer og vannforekomster	Kupert fjellandskap med flere vann og vannveier. Høydeforskjeller større enn 250 meter innenfor avstander på 1 km. Stor terrengvariasjon innenfor små avstander. Områdene er dominert av bart fjell og/eller blokkmark.	Stor
Romlige forhold og skala	Skala og dimensjon på landskapet er middels. Det er noen mindre landskapsrom innenfor delområdet (f.eks. ved Holskarvatnet og Litlekupane). En har vidt utsyn over regionen fra de høyeste punktene i delområdet.	Middels
Distinkte naturelementer	Fjellene Gullkoppen og Gryta har tydelige former som stikker opp i landskapet.	Stor
Natursammenhenger	Delområdet er del av et større fjell-/tindeområde som strekker seg nord- og østover.	-
Vegetasjonsdekke og vegetasjonsbruk	Områdene er overveiende åpne, med veksling mellom åpne fjell- og heiområder, innslag av fjellskog, enger og lav vegetasjon.	Stor

Aktive naturprosesser	Det er registrert flere mindre skredhendelser i området. (NVE, 2024)	-
Jord- og skogbruk, tamreindrift, fiske og annen utmarksbruk	Det er lite driftsaktiviteter i området. Noe fiske og jakt. Tur- og skiområde. Skitrekk i Steindalen.	Liten
Arealbruk	Stort sett ubebygd. Det er en demning ved Holvevatnet. Eksisterende kraftledninger går gjennom deler av området i vest. Det er noe hytte-/stølsbygg i de laveste delene av området i sørvest og et skitrekk i Steindalen.	Middels
Bebyggelsespreg	Området er stort sett ubebygd, med noen stølsområder i sørlig del.	-
Historie og stedsidentitet	Historien i landskapet begrenser seg til noen få støler, og stier og tråkk tilknyttet disse.	Liten
Landskapskarakter	Delområdet er et kupert fjellandskap med bratte fjellsider og stor terrengvariasjon. Området er stort sett ubebygd med middels kompleksitet, middels skala, og med god sammenheng. Eksisterende ledningstrase er synlig i deler av området. En har vidt utsyn over regionen fra området.	

Figur 26 Foto tatt vest for Gullkoppen, i retning vest.

Figur 27 Foto tatt sør for Gullkoppen, i retning sørvest.

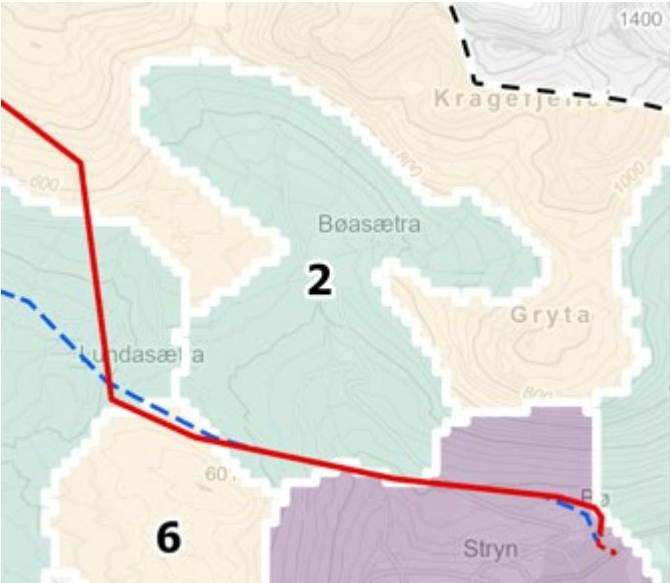
Tabell 5 Verditabell for delområde 1

Verdikriterier	Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Inngrepsgrad					
Naturvariasjon					
Distinkte elementer					
Mangfold					
Særpreg					
Sammenhenger					
Tilhørighet/ identitet					
Visuell karakter					

4.2 Delområde 2 - Sætrevegen

Området er et innlandsdallandskap preget av hyttebebyggelse.

Figur 28 Utsnitt fra delområdekartet i Figur 24 viser utstrekning av delområde 2.

Tabell 6 Beskrivelse av forhold ved landskapet i delområde 2 og delområdets landskapskarakter

Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapskarakter (stor-middels-liten)
Geologi, landformer og vannforekomster	Dallandskap med delvis smal og dypt nedskåret dalform.	Stor
Romlige forhold og skala	Definert og noe romslig dalform som åpner seg opp i sør. Middels skala.	Stor
Distinkte naturelementer	-	-
Natursammenhenger	Store deler av området er myr.	Stor
Vegetasjonsdekke og vegetasjonsbruk	Mye skog og myrområder.	Stor
Aktive naturprosesser	Det er registrert noen få skredhendelser i området ved Bøasætra. (NVE, 2024)	Liten
Jord- og skogbruk, tamreindrift, fiske og annen utmarksbruk	Noe innmarksbeite og fulldyrka jord. Skogsområder med noe drivverdig skog.	Liten
Arealbruk	Sentral del av området har en god del hytter. Det er et skianlegg i området (Stryn Vinterski), med både skitrekk/ nedfarter og langrennsløyper.	Stor
Bebyggelsespreg	Tett utbygd hyttefelt i det sentrale området av delområdet.	Stor
Historie og stedsidentitet	De lavereliggende områdene i delområdet er tidligere stølsområder. Bøasætra og Tønningssætra har mange bygg som er meldepliktige ihht. Kulturminnelovens §25.	Middels

Landskapskarakter	Delområdet er en åpen dal med skog og myrområder preget av områder med tett utbygde hyttefelt og skianlegg. Dalen har flere støler med mange bygg med historisk verdi.
--------------------------	--

Figur 29 Bilde tatt fra vestre del av området mot delområde 6

Figur 30 viser bilde tatt sørvest i delområdet mot nord

Figur 31 Bilde tatt fra sørvest mot fjellet Gryta som ligger i delområde 1

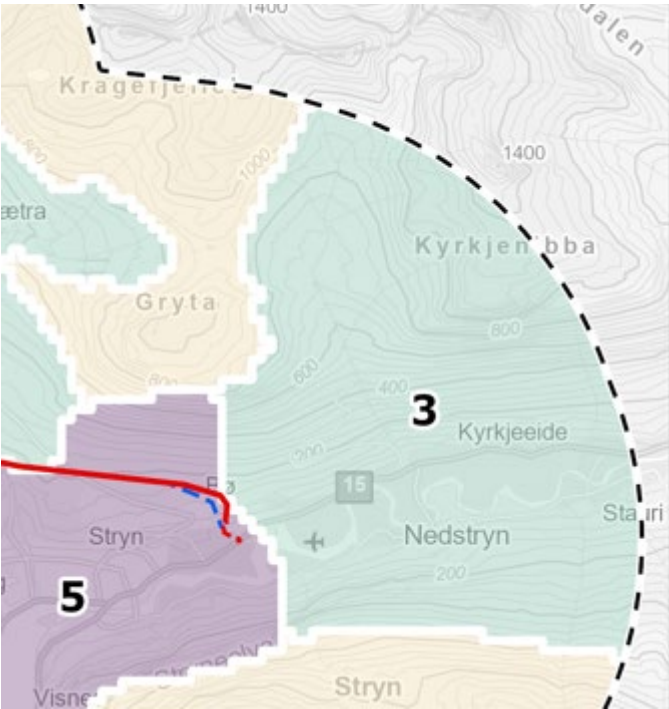
Tabell 7 Verditabell for delområde 2

Verdikriterier	Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Inngrepsgrad					
Naturvariasjon					
Distinkte elementer					
Mangfold					
Særpreg					
Sammenhenger					
Tilhørighet/ identitet					
Visuell karakter					

4.3 Delområde 3 – Nedstryn

Delområde tre er et innlandsdallandskap preget av landbruksområder i dalbunnen og plantet skog i dalsidene. Delområdet er slått sammen av flere områder av lignende karakter som angitt i NIN landskap for å forenkle vurderingen.

Figur 32 Utsnitt fra delområdekartet i Figur 24 viser utstrekning av delområde 3.

Tabell 8 Beskrivelse av forhold ved landskapet i delområdet og delområdets landskapskarakter

Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapskarakter (stor-middels-liten)
------------------------	-------------	--

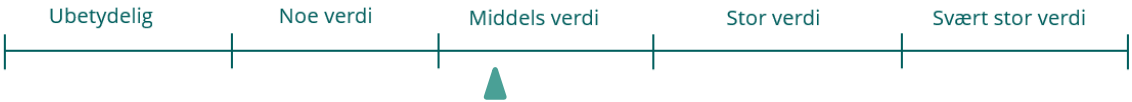
Geologi, landformer og vannforekomster	Dalform i øst-vestlig retning. Stryneelva meandrerer seg gjennom bunnen av dalen.	Stor
Romlige forhold og skala	Dallandskap dypt nedskåret fra omkringliggende fjell. Dalbunnen er flat. Middels skala.	Stor
Distinkte naturelementer	Elvedraget som meandrerer seg gjennom dalen har en egen karakter.	Middels
Natursammenhenger	Elvedraget.	Middels
Vegetasjonsdekke og vegetasjonsbruk	Øvre deler av dalsidene er åpne heiområder. Nedre del har plantet granskog samt løvtrær. Dalbunnen er dyrka mark med mindre grupper av vegetasjon.	Middels
Aktive naturprosesser	Området langs Stryneelva er flomutsatt. Det er tidligere registrert flere flomskred på sørsiden av dalen og flere snøskred på nordsiden. (NVE, 2024)	Middels
Jord- og skogbruk, tamreindrift, fiske og annen utmarksbruk	Dalbunnen har mye fulldyrket mark og noen beiteområder. Det er plantet en del gran i fjellsidene.	Stor
Arealbruk	Dalbunnen er preget av jordbruk og spredt bebyggelse. Rv15 Stryneveien går langs dalbunnen.	Stor
Bebyggelsespreg	Mye gårdstun.	Stor
Historie og stedsidentitet	Ytreeidesætra og Kyrkjeeidssætra er begge stølsområder med flere bygg. Dalbunnen er et historisk kulturlandskap sterkt preget av gårdsdrift. Det er mange gårdsbruk med bygg som er meldepliktige ihht. Kulturminnelovens §25 og flere automatisk fredede kulturminner.	Stor
Landskapskarakter	Dalen framstår med en tydelig og lett lesbar landskapsform – en flat elvedal tydelig avgrenset av bratte fjellsider. Det renner en meandrerende elv gjennom dalbunnen. Dalen er et kulturlandskap sterkt preget av gårdsdrift med lang historie.	

Figur 33 Bilde fra google.com/maps viser den flate dalbunnen tydelig avgrenset av skogkledte fjellsider

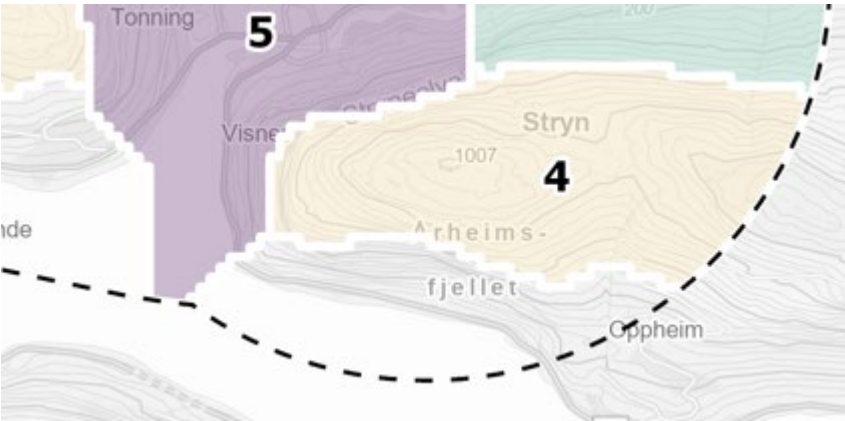
Tabell 9 Verditabell for delområde 3

Verdikriterier	Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Inngrepsgrad					
Naturvariasjon					
Distinkte elementer					
Mangfold					
Særpreg					
Sammenhenger					
Tilhørighet/ identitet					
Visuell karakter					

4.4 Delområde 4 - Skredfjellet og Årheimsfjellet

Delområde fire er et fjellandskap nesten uten inngrep. Delområdet er slått sammen av to delområder som angitt i NIN landskap da de har lignende karakter.

Figur 34 Utsnitt fra delområdekartet i Figur 24 viser utstrekning av delområde 4

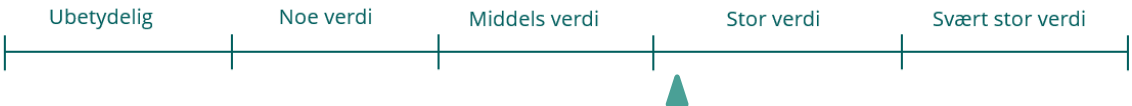
Tabell 10 Beskrivelse av forhold ved landskapet i delområdet og delområdets landskapskarakter

Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapskarakter (stor-middels-liten)
Geologi, landformer og vannforekomster	Kupert ås- og fjellandskap. Noen mindre vann og bekkeløp.	Middels
Romlige forhold og skala	Stor skala med bratte fjellsider og vid utsikt.	Middels
Distinkte naturelementer	Årheimsfjellet er toppen av en tydelig landskapsform i Stryn.	Middels
Natursammenhenger	Del av et fjellandskap som strekker seg øst- og sørover.	Middels
Vegetasjonsdekke og vegetasjonsbruk	I hovedsak over tregrensa. Det er noe løvskog i de nedre delen.	Liten
Aktive naturprosesser	På nordsida av Årheimsfjellet er det registrert flere snø- og flakskred. (NVE, 2024)	Liten
Jord- og skogbruk, tamreindrift, fiske og annen utmarksbruk	Det er flere turstier i området. Det er noen stølsområder innenfor delområdet, det største er Raksætra, som ligger i sør.	Middels
Arealbruk	Området er i hovedsak ubebygd og lite berørt. På sørsida av Skredfjellet, i sørlig del av delområdet er Hoven/Loen skylift. Det går veg opp til Hoven.	Middels
Bebyggelsespreg	-	-
Historie og stedsidentitet	Raksætra sør i området er registrert med flere bygg som er meldepliktige ihht. Kulturminnelovens §25. Loen skylift er med på å bygge en nyere identitet.	
Landskapskarakter	Delområdet fremstår som stort sett ubebygd og en tydelig landskapsform som er med på å definere fjord- og fjellandskapet i Stryn. Områdets skala er stor pga. høyden og den vide utsikten.	

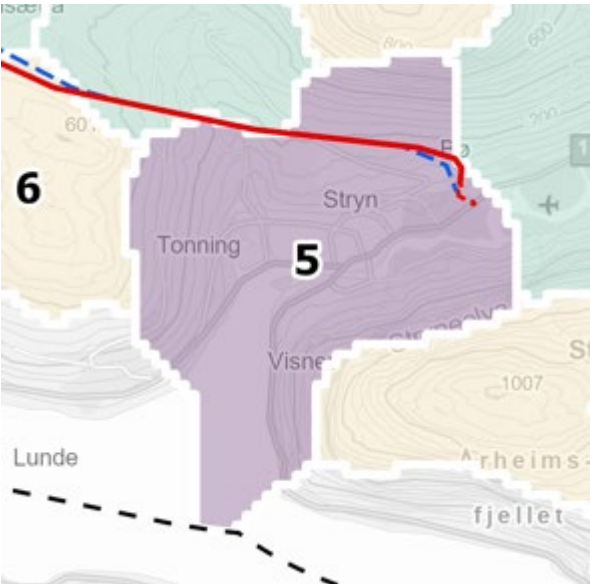
Tabell 11 Verditabell for delområde 4

Verdikriterier	Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Inngrepsgrad					
Naturvariasjon					
Distinkte elementer					
Mangfold					
Særpreget					
Sammenhenger					
Tilhørighet/identitet					
Visuell karakter					

4.5 Delområde 5 – Stryn

Delområdet er et fjordlandskap og omfatter Stryn sentrum og omkringliggende nedre fjellsider med skog.

Figur 35 Utsnitt fra delområdekartet i Figur 24 viser utstrekning av delområde 5.

Tabell 12 Beskrivelse av forhold ved landskapet i delområdet og delområdets landskapskarakter

Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapskarakter (stor-middels-liten)
Geologi, landformer og vannforekomster	Fjordlandskap med smal dalform dypt nedskåret fra omkringliggende fjell.	Stor

	Stryneelva renner ut i fjorden innerst i Stynebukta.	
Romlige forhold og skala	Landskapsrommet har tydelige vegger i sørøst og nordvest, og åpner seg mot fjorden i sørvest og mot delområder 4 i nordøst. Middels skala.	Stor
Distinkte naturelementer	Fjorden og elva	Middels
Natursammenhenger	Fjorden og elva	Middels
Vegetasjonsdekke og vegetasjonsbruk	Det er skog i yttersonene til delområdet. Stort sett blandingsskog, med en god del plantet gran og områder med furu.	Liten
Aktive naturprosesser	Stryneelva kan flomme over. Det er angitt aktsomhetsområde for flom som strekker seg over deler av sentrumsområdet i Stryn og videre langs sidearealene til flere vassdrag som leder ned mot Stryneelva. Det er registrert flere skredhendelser i området, både jordskred og snøskred. (NVE, 2024)	Liten
Jord- og skogbruk, tamreindrift, fiske og annen utmarksbruk	Det er noe jordbruksarealer i østre del av området, i dalbunnen langs Stryneelva. Det er tatt ut noe skog i lia i vestre del av området i senere tid, og det er aktuelt med uttak i flere området.	Middels
Arealbruk	Landskapet er tydelig preget av intensiv arealbruk med et større tettsted med høy bygningstetthet. I øst er det jordbruksarealer.	Stor
Bebyggelsespreg	Stryn er et kompakt sentrum med en blanding av næring. Byggestilen er en blanding av moderne og tradisjonelle elementer.	Middels
Historie og stedsidentitet	Stryn har vært bebodd siden forhistorisk tid. Spor etter tidlig bosetning, inkludert gravrøyser og helleristninger, vitner om langvarig bosetning i området. Stryns stedsidentitet er sterkt preget av den spektakulære naturen.	Stor
Landskapskarakter	Delområdet Stryn er et historisk sentrum preget av mer moderne utvikling som reduserer stedsidentiteten noe. Området er tydelig definert av bratte fjellsider og ved at det ligger i enden av en fjordarm. Elva som renner gjennom sentrum har også betydning for karakteren.	

Figur 36 Bilde tatt fra Visnesvegen sør for Stryn sentrum, mot enden av Stynebukta og Stryn sentrum. Fjellet en ser omtrent midt i bildet er Hestefjellet.

Figur 37 Bø transformatorstasjon ligger helt øst i delområdet. I bakkant sees fjellet Gryta, som ligger i delområde 2.

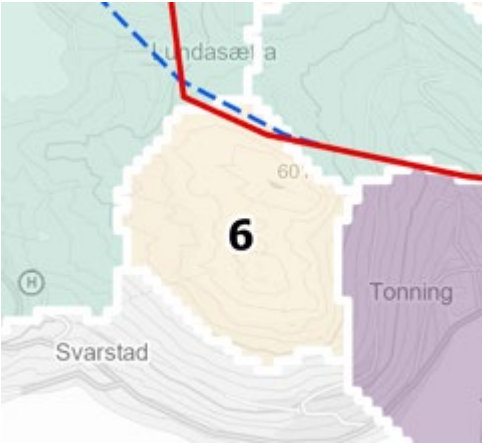
Tabell 13 Verditabell for delområde 5

Verdikriterier	Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Inngrepsgrad					
Naturvariasjon					
Distinkte elementer					
Mangfold					
Særpreg					
Sammenhenger					
Tilhørighet/ identitet					
Visuell karakter					

4.6 Delområde 6 – Svarstadveten

Delområde seks er en innlandsås som stort sett er ubebygd. Eksisterende luftledning berører områdets nordre del.

Figur 38 Utsnitt fra delområdekartet i Figur 24 viser utstrekning av delområde 8.

Tabell 14 Beskrivelse av forhold ved landskapet i delområde 6 og delområdets landskapskarakter

Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapskarakter (stor-middels-liten)
Geologi, landformer og vannforekomster	Delområdet er en småkupert ås med mye myrområder.	Stor
Romlige forhold og skala	Småskala, slakere landskap sammenlignet med omkringliggende bratte fjellsider.	Stor
Distinkte naturelementer	-	-

Natursammenhenger	Området er preget av større, myrlendte områder.	Stor
Vegetasjonsdekke og vegetasjonsbruk	I hovedsak myrområder og barskog (furu). Noe plantet skog i sørlige deler av delområdet.	
Aktive naturprosesser	-	-
Jord- og skogbruk, tamreindrift, fiske og annen utmarksbruk	-	-
Arealbruk	Det er minimalt med inngrep/bebyggelse med unntak av eksisterende kraftledning som går langs åssiden i nord og en støl som ligger helt på grensen av delområdet i vest.	Stor
Bebyggelsespreg	I hovedsak ubebygd.	-
Historie og stedsidentitet	-	-
Landskapskarakter	Delområdet er en småkupert, lavereliggende ås. Landskapet har liten skala. Området er i hovedsak ubebygd og består av større, sammenhengende myrområder og furuskog.	

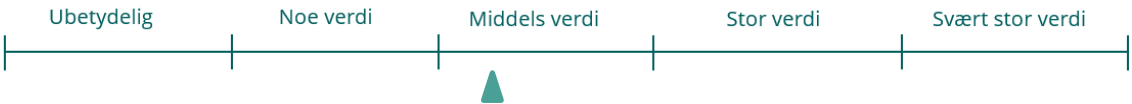
Figur 39 Bilde tatt i nordre del av delområdet, i retning nordover. Posisjonen er like ved plassering av ny ledning som i området er planlagt sør for eksisterende ledning. Eksisterende mast sees til høyre.

Figur 40 Bilde tatt fra litt nedenfor Blånibbene mot sør viser Svarstadveten fremme til høyre (uten snø).

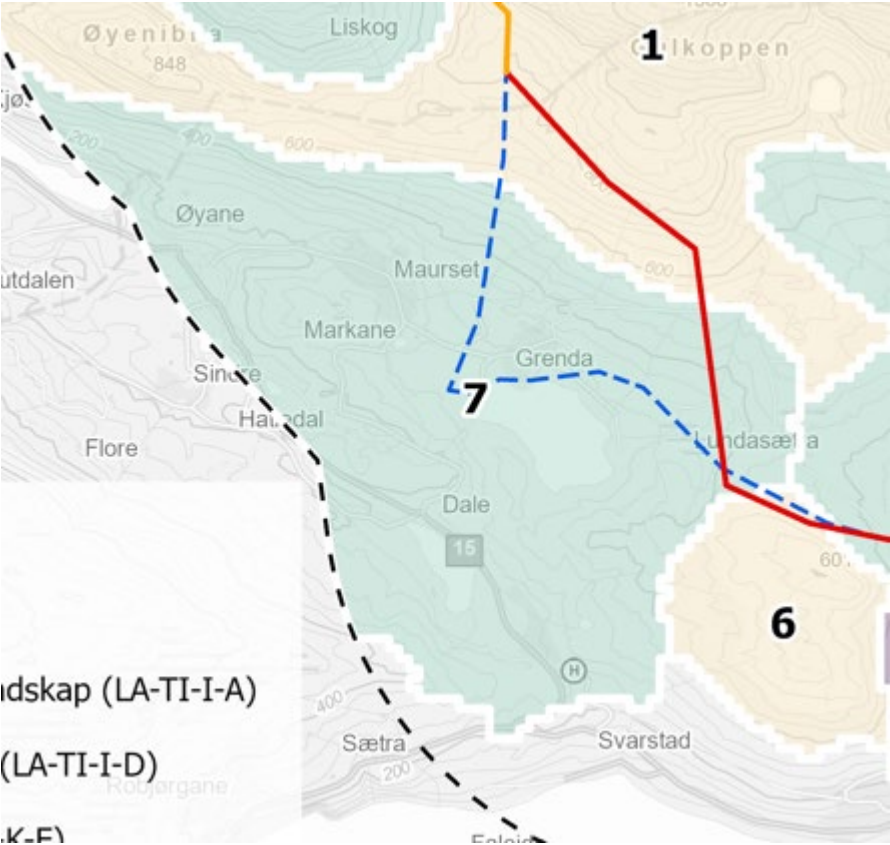
Tabell 15 Verditabell for delområde 6

Verdikriterier	Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Inngrepsgrad					
Naturvariasjon					
Distinkte elementer					
Mangfold					
Særpreg					
Sammenhenger					
Tilhørighet/ identitet					
Visuell karakter					

4.7 Delområde 7 – Markane

Delområdet sju er et innlandsdallandskap med slakere fjellsider som definerer dalformen. Området er preget av spredt bebyggelse og det ligger et vann sentralt i området. Eksisterende kraftledning går gjennom området, se blå stiplet linje på kartet under.

Figur 41 Utsnitt fra delområdekartet i Figur 24 viser utstrekning av delområde 7

Tabell 16 Beskrivelse av forhold ved landskapet i delområde 7 og delområdets landskapskarakter

Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapskarakter (stor-middels-liten)
Geologi, landformer og vannforekomster	Åpen dalform med slakere sider. Det ligger flere vann innenfor området. Det største vannet er synlig fra store deler av området. I østre del av området, i grensen til delområde 8, er det en høy fjellskrent.	Stor
Romlige forhold og skala	Åpent dallandskap. Middels sterkt nedskåret fra omkringliggende åser/fjell. Høyere fjell like nord for området.	Stor
Distinkte naturelementer	-	-
Natursammenhenger	-	-
Vegetasjonsdekke og vegetasjonsbruk	Området ligger under skoggrensen. Det er en del skog i områdene som ikke er bebygde, i hovedsak barskog. Løvskog i høyereliggende del i nord.	Stor
Aktive naturprosesser	Det er flere mindre aktsomhetsområder for snøskred og steinsprang i området. Det gikk et jordskred ved gården Flore øst i området i 2011 (NVE, 2024)	Liten

Jord- og skogbruk, tamreindrift, fiske og annen utmarksbruk	Det er noe fulldyrka mark og beitemark innenfor området.	Middels
Arealbruk	Området er stort sett preget av spredt bebyggelse, gårdsbruk og et hyttefelt. Nord i området er det et skistadion. Det går flere veier, skiløyper og kraftledninger gjennom området.	Stor
Bebyggelsespreg	Primært eneboliger med tradisjonell arkitektur. Flere gårder med driftsbygninger. Et hyttefelt.	Middels
Historie og stedsidentitet	Den Trondhjemske postvei (regionalt kulturmiljø) går gjennom sørlig del av området. Det er mange bygg i området som er meldepliktige ihht. Kulturminnelovens §25, i hovedsak bygg tilknyttet gårdsbruk og støler. Det finnes også noen automatisk fredede kulturminner.	Liten
Landskapskarakter	Området er et åpent dallandskap med slakere sider. Det er flere vann i området. Det største vannet, Svingesetvatnet, er synlig fra store deler av delområdet. Området er preget av spredt bebyggelse, hyttefelt og skistadion.	

Figur 42 Bilde tatt fra området Tverrfjellet øst i delområdet, i retning vestover. En ser Svingesetvatnet til venstre.

Figur 43 Bilde tatt fra Turrhaugen i retning sør. Vannet er Svingesetvatnet som ligger i østre del av delområdet.

Figur 44 Bilde tatt fra Ullsheim skistadion i retning nord. Ledningstraseen som skal fjernes er den til høyre.

Figur 45 Bilde tatt ved Arnehaugen (veien er Nord-Markane) i retning nord-nordøst.

Figur 46 Bilde tatt ved Langeset sør i delområdet

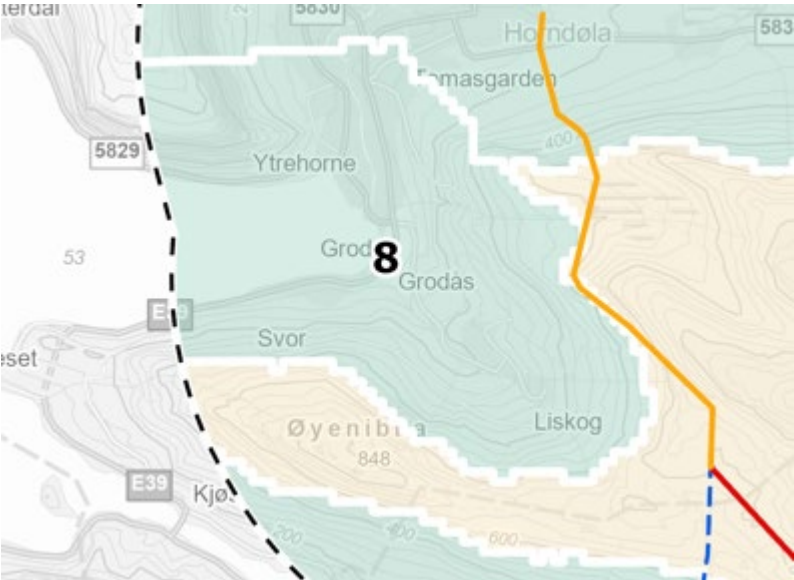
Tabell 17 Verditabell for delområde 9

Verdikriterier	Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Inngrepsgrad					
Naturvariasjon					
Distinkte elementer					
Mangfold					
Særpreg					
Sammenhenger					
Tilhørighet/ identitet					
Visuell karakter					

4.8 Delområde 8 – Grodås og Hornindalsvatnet

Delområdet er slått sammen av tre/deler av tre områder som definert i NiN Landskap. Dette er gjort fordi områdene sammen er med på å danne en dalform.

Figur 47 Utsnitt fra delområdekartet i Figur 24 viser utstrekning av delområde 8

Tabell 18 Beskrivelse av forhold ved landskapet i delområde 8 og delområdets landskapskarakter

Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapskarakter (stor-middels-liten)
Geologi, landformer og vannforekomster	Dallandskap som skrår ned mot et større vann (Hornindalsvannet). Det renner ei elv, Kvitla, gjennom nordre del av området.	Stor

Romlige forhold og skala	Dalformen er relativt åpen og middels sterkt nedskåret fra omkringliggende fjell og åser. Middels skala.	Stor
Distinkte naturelementer	Hornindalsvatnet.	Stor
Natursammenhenger	-	-
Vegetasjonsdekke og vegetasjonsbruk	Dalsidene er skogkledte mens dalbunnene er preget av fulldyrka mark.	Stor
Aktive naturprosesser	Det er registrert noen skredhendelser i området, både snø-, flom- og jordskred. (NVE, 2024)	Liten
Jord- og skogbruk, tamreindrift, fiske og annen utmarksbruk	Det er en god del fulldyrka jord i området, særlig i de lavereliggende områdene. I dalsidene er det planta en del skog.	Stor
Arealbruk	Dalbunnen er preget av dyrka mark og bebygde områder, mens sidene er skogkledte. Det er en del planta skog. Det går en kraftledning gjennom dalen.	Middels
Bebyggelsespreg	Primært eneboliger og småhus med tradisjonell arkitektur. Mange gårder med driftsbygninger.	Stor
Historie og stedsidentitet	Historisk sett har Grodås vært en typisk landbruksbygd. Historiske kilder antyder at Grodås har vært bebodd siden middelalderen, men det finnes også spor etter eldre bosetninger i området. Hornindalsvatnet er kjent pga. at det er det dypeste vannet i Norge. Innsjøen er omkranset av dramatiske fjell og har slik en egen karakter. Den naturskjønne beliggenheten er en viktig del av bygdas identitet og tiltrekker både turister og friluftsentusiaster.	Middels
Landskapskarakter	Delområdet er et dallandskap som åpner seg mot vest. Dalsidene er skogkledte mens dalbunnen har småhusbebyggelse, noe større næringsbygg, gårder og dyrka mark. Området har en egen stedsidentitet pga. Hornindalsvannet og plasseringen i forhold til det.	

Figur 48 Bilde tatt like sør for elveutløpet til Kvitla. En ser Grodås «sentrum» i midten av bildet. Delområdet går videre oppover dalen bak sentrum.

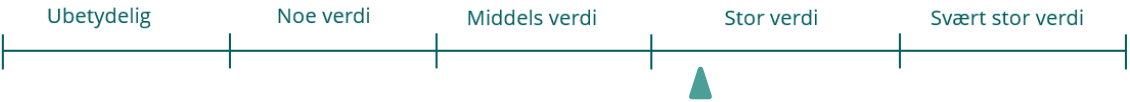

Figur 49 Bilde tatt fra Grodås i enden av vannet mot sør.

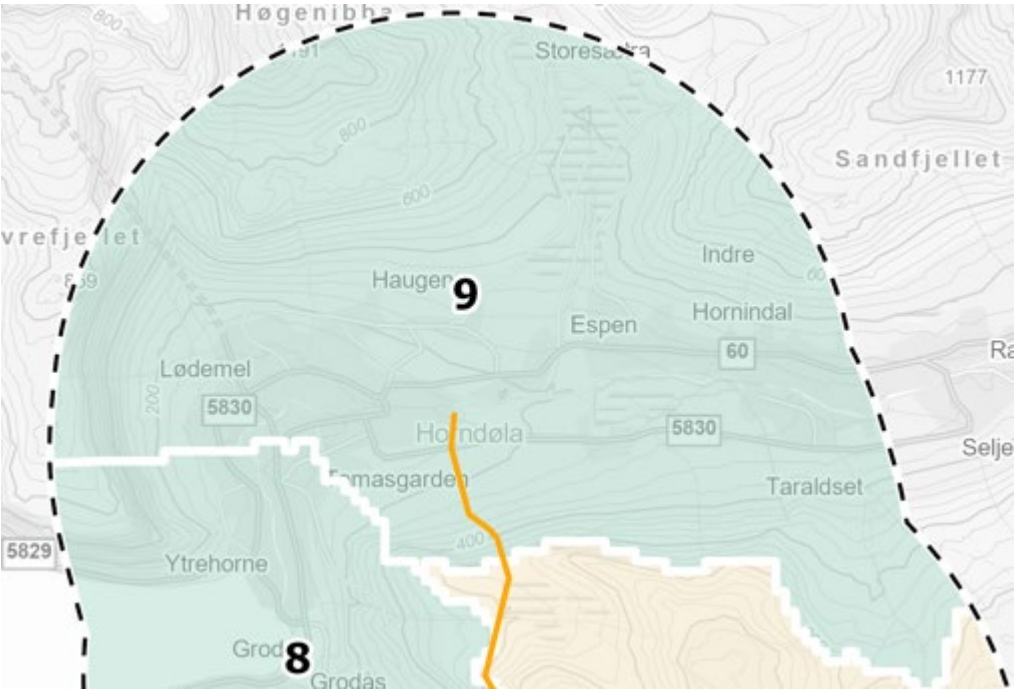
Tabell 19 Verditabell for delområde 9

Verdikriterier	Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Inngrepsgrad					
Naturvariasjon					
Distinkte elementer					
Mangfold					
Særpreg					
Sammenhenger					
Tilhørighet/identitet					
Visuell karakter					

4.9 Delområde 9 - Hornindal

Delområde 9 er slått sammen av seks/deler av seks landskapsområder som definert i NiN landskap. Det er to landskapstyper innenfor delområdet, innlandsdallandskap og innlandsås- og fjellandskap. Sammenslåingen er gjort fordi alle områdene er med på å danne dalformen, og for å forenkle utredningen noe med færre delområder i randsonen av influensområdet.

Figur 50 Utsnitt fra delområdekartet i Figur 24 viser utstrekning av delområde 9

Tabell 20 Beskrivelse av forhold ved landskapet i delområde 9 og delområdets landskapskarakter

Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapskarakter (stor-middels-liten)
Geologi, landformer og vannforekomster	Dallandskap med flere bekkedrag som renner langs sidene og med en elv langs bunnen. Åser og fjell i de høyereliggende områdene.	Stor
Romlige forhold og skala	Hovedparten av dallandskapet er åpent med noe slakere dalsider, med en noe brattere side i nordvest. Stor skala. Vidt utsyn fra de høyereliggende områdene.	Stor
Distinkte naturelementer	Det ligger et naturreservat i delområdet, Sætremyrande naturreservat.	Middels
Natursammenhenger	Hele dalen med elva i bunnen er i seg selv en natursammenheng.	Middels
Vegetasjonsdekke og vegetasjonsbruk	Skogkledde dalsider og dyrka mark i dalbunnen. Bart fjell i høyere deler.	Middels
Aktive naturprosesser	Det er registrert flere snøskred i dalsidene oppover dalen. (NVE, 2024)	Liten
Jord- og skogbruk, tamreindrift, fiske og annen utmarksbruk	Det er mye gårdsbruk og dyrka mark i dalbunnen i hele delområdet.	Stor
Arealbruk	Skog i dalsidene, i hovedsak gårder og dyrka mark i dalbunnen. Et hyttefelt og skisenter nord i delområdet. Transformatorstasjon i dalbunnen og korte kraftledningstraseer i dalsidene. Tre større seterområder nord i delområdet, og vei som går gjennom området og videre oppover.	Stor
Bebyggelsespreg	Bebyggelsen består i hovedsak av gårder og frittliggende småhus. Ett hyttefelt. En del eldre stølsbygg i nord.	Stor
Historie og stedsidentitet	Hornindal har stedsidentitet som et jordbrukslandskap. Det er registrert mye kulturminner i området, samt bygg som er meldepliktige iht. Kulturminnelovens §25, i hovedsak bygg tilknyttet gårdsbruk. De mange seterbygningene på Storesætra, Bruasætra og Hjortedalsætra vitner om at det har vært mye liv i området sommerstid i tidligere tider. Mange av seterbyggene er meldepliktige iht. Kulturminnelovens §25.	Stor
Landskapskarakter	Åpent dallandskap sterkt preget av tradisjonell jordbruksvirksomhet med skogkledte dalsider.	

Figur 51 Den eksisterende transformatorstasjonen på Tomasgard ligger innenfor delområdet, se til venstre i bildet. Til høyre ses et nyere næringsbygg.

Figur 52 Bilde tatt sør for Tomasgard stasjon i retning nord, langs eksisterende kraftledning som skal oppgraderes. Mastene skal beholdes om mulig.

Figur 53 Bilde tatt fra vestre del av delområdet, innover dalen (østover).

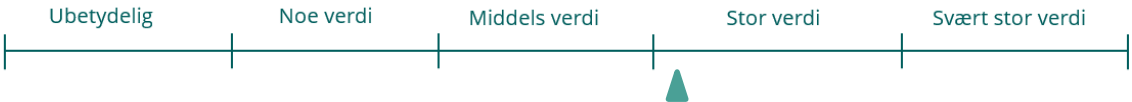
Figur 54 Bruasetra (UT.no, 2024)

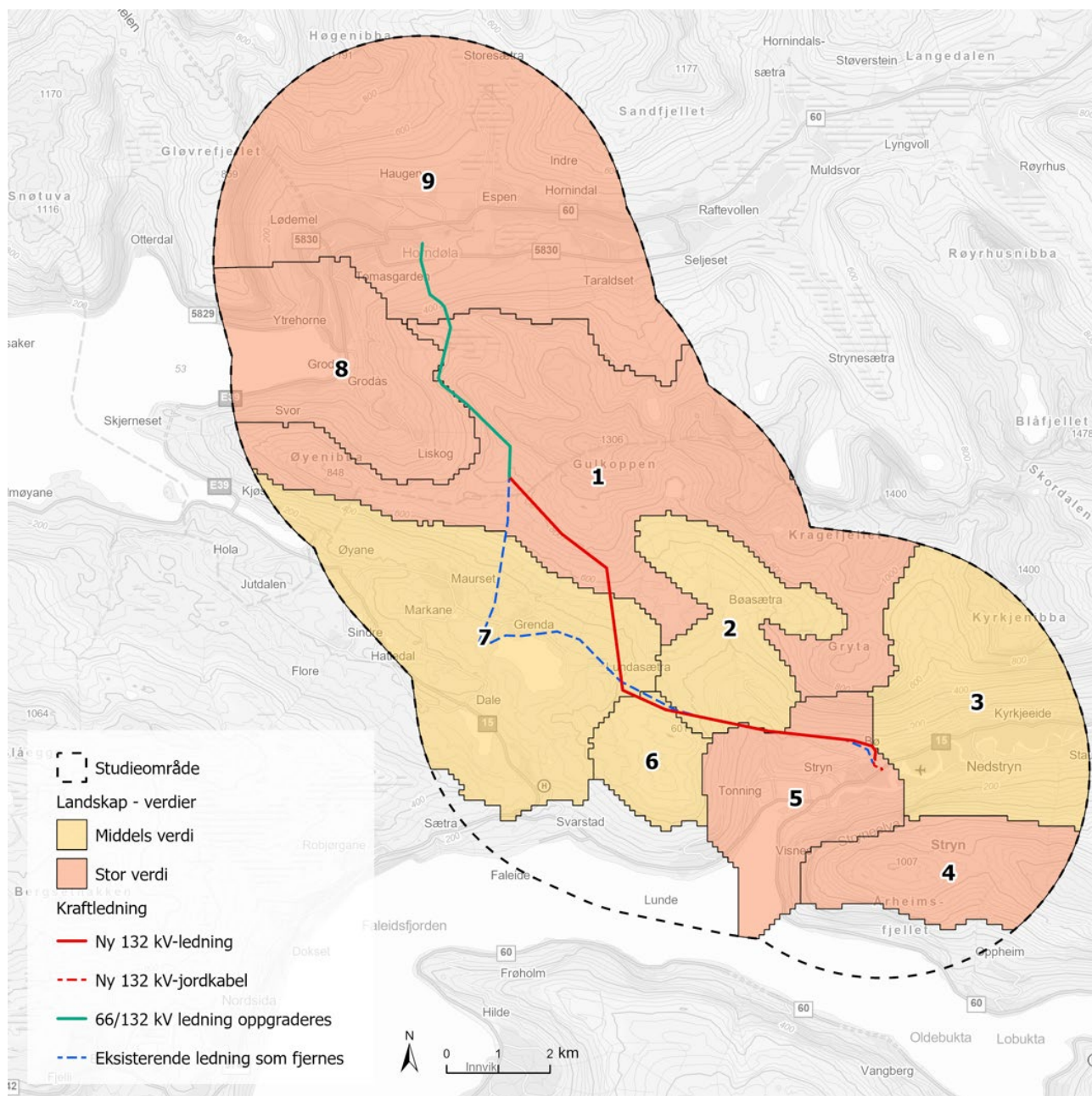

Figur 55 Dalen med seterområdet (UT.no, 2024)

Tabell 21 Verditabell for delområde 9

Verdikriterier	Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Inngrepsgrad					
Naturvariasjon					
Distinkte elementer					
Mangfold					
Særpreg					
Sammenhenger					
Tilhørighet/ identitet					
Visuell karakter					

Figur 56 Verdikart som oppsummerer alle delområdenes verdi.

5 Påvirkning

5.1 Påvirkning for det enkelte delområde

Vurderinger av påvirkning for det enkelte delområdet er gitt i tabellene nedenfor. Påvirkning er et uttrykk for endringer i det berørte området (influensområdet). Påvirkning på landskapet omhandler hvordan verdiene i landskapet påvirkes, hva som forringer eller forbedrer verdiene i landskapet og hvordan landskapskarakteren ev. endres som følge av dette. (Miljødirektoratet, 2024)

Tema/forhold for påvirkning som vurderes og er hentet fra metoden (Miljødirektoratet, 2024):

- Synlighet
- Fragmentering
- Skala

- Formgivning
- Tilhørighet/identitet

Skala for påvirkning går fra forbedret til sterkt forringet. Samlet påvirkningsgrad er for hvert delområde vist med en skyvelinjal.

Det vurderes kun varig påvirkning. Se 5.2 for midlertidige virkninger.

5.1.1 Delområde 1 – Gullkoppen og Gryta

Tabell 22 Påvirkning delområde 1

Delområde	Verdi	Påvirkning
1 Gullkoppen og Gryta	Stor verdi	Synlighet Tiltaket medfører noe økt synlighet i brudd med tiltakets nære omgivelser. Tiltakets fjernvirkning er liten eller ikke påvirket. Noe forringet
		Fragmentering En større del av ledningstraseen vil gå inne i delområdet enn i før-/nullsituasjonen. Selv om ikke en kraftledningstrasé sperrer for ferdsel vil den kunne oppleves som at den fragmenterer det visuelle landskapet. Tiltaket vurderes å bryte delvis med landskapssammenhenger i området og noe forringelse av kvaliteter knyttet til helhet og struktur. Noe forringet
		Skala Tiltaket er underordnet skalaen i landskapet. Ubetydelig endring
		Formgivning Kriteriet er vurdert å ikke være relevant.
		Tilhørighet/ identitet Tiltaket medfører ikke endring. Ubetydelig endring
Samlet påvirkning		Forbedret Ubetydelig endring Noe forringet Forringet Sterkt forringet

5.1.2 Delområde 2 - Sætrevegen

Tabell 23 Påvirkning delområde 2

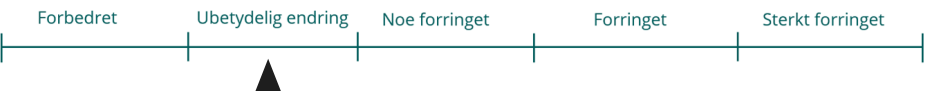
Delområde	Verdi	Påvirkning
2 Sætrevegen	Middels verdi	Synlighet Tiltaket har samme fremtoning i landskapsbildet som før inngrepet. Ledningstraseen og mastene vil sør for delområdet legges noe lenger unna delområdet. Ubetydelig endring
		Fragmentering Tiltaket medfører ikke endringer i delområdet. Ubetydelig endring
		Skala Tiltaket er underordnet skalaen i landskapet.

Delområde	Verdi	Påvirkning
		Ubetydelig endring
		Formgivning Kriteriet er vurdert å ikke være relevant.
		Tilhørighet/ identitet Tiltaket medfører ikke endring. Ubetydelig endring.
Samlet påvirkning		

5.1.3 Delområde 3 – Nedstryn

Tabell 24 Påvirkning delområde 3

Delområde	Verdi	Påvirkning
3 Nedstryn	Middels verdi	Synlighet Tiltaket har omtrent lik framtoning i landskapet som før inngrepet, og synes bare fra en liten del av delområdet. Ubetydelig endring
		Fragmentering Tiltaket medfører ikke endringer i delområdet. Ubetydelig endring
		Skala Tiltaket er underordnet skalaen i landskapet. Ubetydelig endring
		Formgivning Kriteriet er vurdert å ikke være relevant.
		Tilhørighet/ identitet Tiltaket medfører ikke endring. Ubetydelig endring
Samlet påvirkning		

5.1.4 Delområde 4 - Skredfjellet og Årheimsfjellet

Tabell 25 Påvirkning delområde 4

Delområde	Verdi	Påvirkning
4 Skredfjellet og Årheimsfjellet	Stor verdi	Synlighet Tiltaket har samme fremtoning i landskapsbildet som før inngrepet, med unntak av stasjonen i Bø som vil fremstå med flere bygg. Synlig del av traseen har om lag samme trasé som eksisterende og tilsvarende utforming. Tiltakets fjernvirkning er liten. Noe forringet

Delområde	Verdi	Påvirkning
		Fragmentering Tiltaket medfører ikke endringer i delområdet. Ubetydelig endring
		Skala Tiltaket er underordnet skalaen i landskapet. Ubetydelig endring
		Formgivning Kriteriet er vurdert å ikke være relevant.
		Tilhørighet/ identitet Tiltaket medfører ikke endring. Ubetydelig endring
Samlet påvirkning		

5.1.5 Delområde 5 – Stryn

Tabell 26 Påvirkning delområde 5

Delområde	Verdi	Påvirkning
5 Stryn	Stor verdi	Synlighet Tiltaket har samme fremtoning i landskapsbildet som før inngrepet, med unntak av stasjonen i Bø som vil fremstå med flere bygg. Synlig del av traseen har om lag samme trasé som eksisterende og tilsvarende utforming. Noe forringet
		Fragmentering Det kommer noen nye mastepunkter og traseen endres noe i østre del av delområdet. Stasjonen på Bø oppgraderes med flere bygg/konstruksjoner. Tiltaket medfører noe forringelse av kvaliteter knyttet til helhet og struktur. Noe forringet
		Skala Tiltaket er underordnet skalaen i landskapet. Ubetydelig endring
		Formgivning Kriteriet er vurdert å ikke være relevant.
		Tilhørighet/ identitet Tiltaket medfører ikke endring. Ubetydelig endring
Samlet påvirkning		

Figur 57 Enkel 3D-visualisering som viser nye bygg (grå farge) ved Bø transformatorstasjon. Fra endemasten til høyre går det jordkabel ned til stasjonen.

5.1.6 Delområde 6 – Svarstadveten

Tabell 27 Påvirkning delområde 6

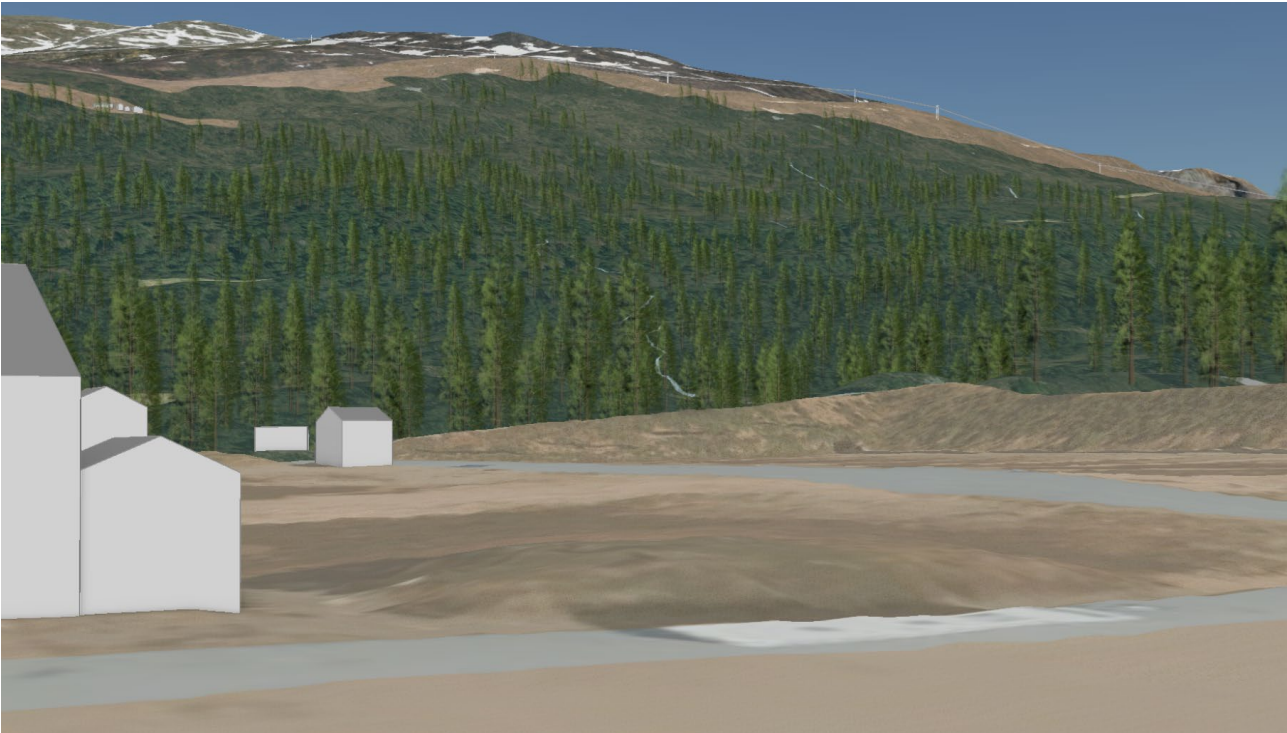
Delområde	Verdi	Påvirkning
6 Svarstadveten	Middels verdi	Synlighet Tiltaket medfører noe økt synlighet i brudd med tiltakets nære omgivelser, siden ny ledningstrasé flyttes noe sørover i området. Tiltakets fjernvirkning er lite påvirket. Noe forringet
		Fragmentering Tiltaket medfører ikke endringer i delområdet. Ubetydelig endring
		Skala Tiltaket er underordnet skalaen i landskapet. Ubetydelig endring
		Formgivning Kriteriet er vurdert å ikke være relevant.
		Tilhørighet/ identitet Tiltaket medfører ikke endring. Ubetydelig endring
Samlet påvirkning		Forbedret Ubetydelig endring Noe forringet Forringet Sterkt forringet ▲

5.1.7 Delområde 7 – Markane

Tabell 28 Påvirkning delområde 7

Delområde	Verdi	Påvirkning
7 Markane	Middels verdi	Synlighet Flytting av ledningstraseen innebærer at et par master bryter horisonten i nordøst sett fra skistadion. Ledningstraseen som rives i området gjør at synligheten bli noe mindre internt i området Tiltakets fjernvirkning er liten. Noe forringet
		Fragmentering Delområdet Markane er at av delområdene som blir påvirket mest fysisk siden eksisterende 132 kV luftledning med tilhørende master blir fjernet fra det sentrale området. Ledningstraseen vil fortsatt berøre delområdets nordøstre del. Riving av luftledningen i området vil bygge opp igjen noen landskapssammenhenger øst i området. Forbedret (liten grad)
		Skala Tiltaket er underordnet skalaen i landskapet. Ubetydelig endring.
		Formgivning Kriteriet er vurdert å ikke være relevant.
		Tilhørighet/ identitet Tiltaket medfører ikke endring. Ubetydelig endring.
Samlet påvirkning		Forbedret Ubetydelig endring Noe forringet Forringet Sterkt forringet

Figur 58 Enkel 3D-visualisering viser at to master vil bryte horisonten sett fra Ullsheim skistadion, se øvre høyre del av bildet. Mastene og kraftlinja er i visualiseringen vist med hvit farge.

5.1.8 Delområde 8 – Grodås og Hornindalsvatnet

Tabell 29 Påvirkning delområde 8

Delområde	Verdi	Påvirkning
8 Grodås og Hornindals- vatnet	Stor verdi	Synlighet Selv om synlig del av ledningstraseen i område flyttes vil tiltaket har samme fremtoning i landskapsbildet som før inngrepet. Ubetydelig endring
		Fragmentering Tiltaket medfører ikke endringer i delområdet. Ubetydelig endring
		Skala Tiltaket er underordnet skalaen i landskapet. Ubetydelig endring
		Formgivning Kriteriet er vurdert å ikke være relevant.
		Tilhørighet/ identitet Tiltaket medfører ikke endring. Ubetydelig endring
Samlet påvirkning		Forbedret Ubetydelig endring Noe forringet Forringet Sterkt forringet

5.1.9 Delområde 9 - Hornindal

Tabell 30 Påvirkning delområde 9

Delområde	Verdi	Påvirkning	
9 Hornindal	Stor verdi	Synlighet Tiltaket medfører noe økt synlighet i nære omgivelser rundt stasjonsområdet på Tomasgard. Noe forringet	
		Fragmentering Tiltaket medfører ikke endringer i delområdet. Ubetydelig endring	
		Skala Tiltaket er underordnet skalaen i landskapet. Ubetydelig endring	
		Formgivning Kriteriet er vurdert å ikke være relevant.	
		Tilhørighet/ identitet Tiltaket medfører ikke endring. Ubetydelig endring	
		Samlet påvirkning	
		Forbedret Ubetydelig endring Noe forringet Forringet Sterkt forringet	

5.2 Midlertidige virkninger

Prosjektet er i en tidlig fase og det foreligger få detaljer om gjennomføring av anleggsfasen, og det er her kun gjort en kort vurdering av virkningene. Det må iht. gjeldende krav utarbeides en detaljplan for nettanlegg (tidligere kalt miljø-, transport- og anleggsplan (MTA)) for å håndtere hensynet til miljø og samfunn i anleggsfasen. Dette må da også inkludere hensynet til landskap.

Transport utenfor traktor- og skogsbilvei vil trolig foregå med terrengkjøretøy i traséen eller i terrenget fra nærmeste vei. Det kan være aktuelt med mindre terrenginngrep for å legge til rette for terrenggående kjøretøy. I nødvendig utstrekning vil det bli supplert med helikoptertransport.

Arbeidet vil skape en del støy, noe støv og lysstøy. Aktivitetene forventes ellers å ha liten innvirkning på landskapsbildet. I tillegg vil de være av midlertidig karakter og for en kortere periode.

Terrenginngrep i forbindelse med bl.a. mastepunkter samt hogst for ledningstrase og etablering av ny transformatorstasjon vil kunne gi sår og skader i terrenget som er skjemmende før det er gjort istandsettingstiltak.

Anleggsfasen vurderes å ha liten betydning for konsekvensene for tema landskap, og er derfor ikke vektlagt i konsekvensvurderingene.

5.3 Avbøtende tiltak

5.3.1 Unngå inngrep/endre tiltaket

For å unngå noe av den negative konsekvensen for synlighet kan en flytte mastepunktene M 32 og M33 noe lenger sørvest, ref. påvirkning som beskrevet for delområde 7, Markane, se 5.1.7.

5.3.2 Begrense inngrep

Nødvendig bredde på ryddebelte bør vurderes for å unngå unødig hogging og fremheving av ledningstraseen. En bevisst behandling av vegetasjonen langs ledningen bør ivaretas gjennom skjøtselsplaner for rydding og ved avtaler med skogeiere.

For permanente og midlertidige anleggsdeler er det viktig å begrense permanente sår som skjæringer og fyllinger. Vegtraseer kan eksempelvis stikkes på stedet der topografi og vegetasjon kan være utfordrende. Av hensyn til kjøreskader i myr bør arbeidene utføres på frossen mark dersom grunnen består av myr. Dette vil variere noe fra år til år med værforholdene. Valg av kjøretøy med lavt marktrykk og bruk av sprengmatter eller annet kjøreunderlag i særlig svake partier vil også forebygge terrengskader. For å begrense synlighet bør det ikke brukes lys grus som toppdekke på veger og plasser i naturterreng.

5.3.3 Istandsetting av berørte områder

Det er viktig at områder som er berørt ved anlegging av kraftledning tilbakeføres og tilpasses omkringliggende terreng. All berørt natur bør restaureres tilbake til opprinnelig terreng og naturtype etter inngrepene. Stedegne vekstmasser bør tas vare på og brukes i revegeteringen.

5.3.4 Usikkerhet ved avbøtende tiltak

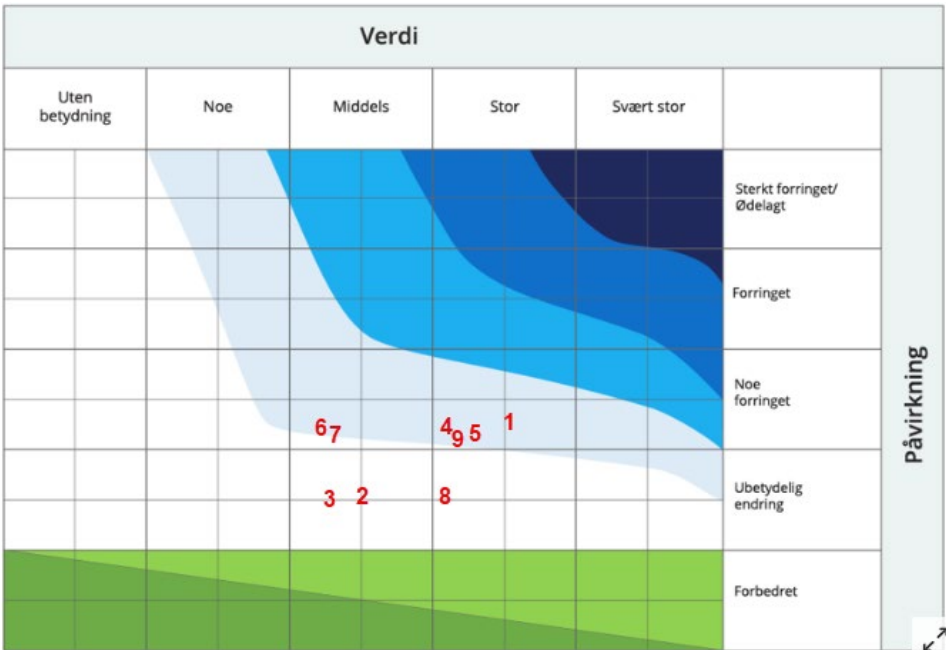
Et av de avbøtende tiltakene som foreslås er å flytte noen av mastene for å avbøte på negativ visuell påvirkning. Det er usikkert om det er andre forhold som gjør dette vanskelig.

6 Konsekvens

Først vurderes konsekvens ved å sammenstille verdi og grad av påvirkning for hvert delområde, Figur 59 Konsekvensvifta med delområdene plassert etter verdi og påvirkning (Miljødirektoratet, 2024). I neste steg, 6.2, gjøres en samlet vurdering av konsekvensen for tema landskap. Til slutt omtales andre hensyn som er relevante for beslutningstaker.

6.1 Konsekvensgrad for delområder

Konsekvensgrad for delområdene framkommer ved å sammenstille verdivurderingen med vurderingen av tiltakets påvirkning i en konsekvensvifte, se Figur 59. Konsekvensgrad for delområdene er så presentert i en tabell, se Tabell 31.

Figur 59 Konsekvensvifta med delområdene plassert etter verdi og påvirkning (Miljødirektoratet, 2024)

Tabell 31 Tabell med konsekvensgrad for delområder

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
1	Stor	Noe forringet	Noe konsekvens -
2	Middels	Ubetydelig endring	Ubetydelig konsekvens 0
3	Middels	Ubetydelig endring	Ubetydelig konsekvens 0
4	Stor	Noe forringet	Noe konsekvens -
5	Stor	Noe forringet	Noe konsekvens -
6	Stor	Noe forringet	Noe konsekvens -
7	Middels	Noe forringet	Noe konsekvens -
8	Stor	Ubetydelig endring	Ubetydelig konsekvens 0
9	Stor	Noe forringet	Noe konsekvens -

6.2 Sammenstilt konsekvens for hele influensområdet

Tabellen under gir en vurdering av samlet konsekvensgrad for tema landskap basert på vurderingene av konsekvens for delområdene. Utredningen har bare ett alternativ å rangere opp mot nullalternativet. For beskrivelse av nullalternativet, se 1.2.

Tiltaket medfører noe konsekvens for landskapet innenfor influensområdet. Det er lite konflikt med landskap utenfor influensområdet.

Tabell 32 Samlet konsekvens for alternativer for hele influensområdet

DELOMRÅDER	NULLALTERNATIVET	ALT 1
DELOMRÅDE 1	Ubetydelig konsekvens 0	Noe konsekvens -
DELOMRÅDE 2	Ubetydelig konsekvens 0	Ubetydelig konsekvens 0
DELOMRÅDE 3	Ubetydelig konsekvens 0	Ubetydelig konsekvens 0
DELOMRÅDE 4	Ubetydelig konsekvens 0	Noe konsekvens -
DELOMRÅDE 5	Ubetydelig konsekvens 0	Noe konsekvens -
DELOMRÅDE 6	Ubetydelig konsekvens 0	Noe konsekvens -
DELOMRÅDE 7	Ubetydelig konsekvens 0	Noe konsekvens -
DELOMRÅDE 8	Ubetydelig konsekvens 0	Ubetydelig konsekvens 0
DELOMRÅDE 9	Ubetydelig konsekvens 0	Noe konsekvens -
SAMLET VURDERING	UBETYDELIG KONSEKVENNS	NOE NEGATIV KONSEKVENNS
BEGRUNNELSE FOR SAMLET KONSEKVENNSGRAD	Nullalternativet har per definisjon ingen konsekvens da det ikke er noe endring fra eksisterende situasjon.	Ifølge metoden skal samlet konsekvens være noe negativ dersom det er overvekt av delområder med konsekvensgrad «noe konsekvens».
RANGERING	1	2
BEGRUNNELSER FOR RANGERING	Rangeres som det beste alternativet siden det får lavest negativ konsekvens.	Rangeres som det dårligste alternativet siden det får høyest negativ konsekvens av de to alternativene, med trase som endres noe og vil gå noe høyere opp i terrenget, samt endrede transformatorstasjoner.

6.3 Usikkerhet ved utredningen

Kunnskapsgrunnlaget vurderes å være av god kvalitet og godt oppdatert. Det er gjennomført befaringsutført synlighetsanalyse og innhentet kunnskap fra anerkjente kilder. Noen av delområdene ble ikke befart under feltarbeidet. Dette vurderes ikke å utgjøre noe usikkerhet pga. delområdenes avstand til tiltaket, og at synlighet er godt dokumentert gjennom saklighetsanalysen.

Fagtema landskap er et overordnet utredningstema og ser på helhet og strukturer i landskapet. Tiltaket er vurdert å ha noe negativ påvirkning, men sett i et mer overordnet perspektiv får ikke dette stort utslag på konsekvens.

Et av de avbøtende tiltakene som foreslås er å flytte noen av mastene for å avbøte på negativ visuell påvirkning. Det er usikkert om det er andre forhold som gjør dette vanskelig.

Samlet sett er det vurdert liten usikkerhet ved utredningen for tema landskap.

6.3.1 Indirekte virkninger

Utredningen har ikke kommet fram til aktuelle indirekte virkninger.

6.4 Oppsummering

Verdi, påvirkning og konsekvens

For tema landskap er det beskrevet 9 delområder innenfor influensområdet. 3 av delområdene er vurdert å ha middels verdi, 6 delområder er vurdert å ha stor verdi. De viktigste verdiene er vurdert å være særpregede landskap og landskap preget av lite/ingen inngrep. Tiltaket berører ikke fysisk delområder uten inngrep.

Det er foreslått (avbøtende tiltak) å flytte noen master for å unngå visuell påvirkning fra ett delområde (mast 31 og 32).

Samlet sett er tiltaket er vurdert å ha noe negativ konsekvens. Tiltaket er vurdert å ha konsekvensgrad *ubetydelig konsekvens* for 3 av 9 delområder, og *noe konsekvens* for 6 delområder.

Alternativer

Det er ikke vurdert andre alternativer enn nullalternativet. Nullalternativet er å beholde eksisterende kraftledning, og vurderes derfor til å ha ubetydelig konsekvens. I alternativvurderinga kommer derfor nullalternativet best ut, med minst negativ konsekvens for landskap.

Usikkerhet

Det er ikke vurdert at det er usikkerhet ved kunnskapsgrunnlaget.

Det er vurdert usikkerhet rundt om det er aktuelt å gjennomføre det foreslåtte avbøtende tiltaket som beskrevet under 5.3.1.

Avbøtende tiltak (som ikke er tatt inn i planen)

For å unngå noe av den negative konsekvensen for synlighet kan en flytte mastepunktene M 32 og M33 noe lenger sørvest, ref. påvirknings om beskrevet for delområde 7, Markane, se 5.1.7.

Andre forhold som beslutningstaker bør kjenne til

Det er uvisst om eksisterende 22 kV-ledning fra Svingesetvatnet og opp mot Geitaskaret skal fjernes/legges om, og det er derfor lagt til grunn at den blir stående.

Det er kun presentert ett alternativ som settes opp mot nullalternativet. Av forsyningsikkerhetsmessige årsaker (behov for økt effektuttak i Stryn), anser ikke Linja nullalternativet som et reelt alternativ.

7 Referanser

- Artsdatabanken. (2024, 09 10). *Natur i Norge*. Hentet fra Natur i Norge:
<https://naturinorge.artsdatabanken.no/Landskap>
- Jøsok. (2023, 05). Ny 132 kV kraftledning Tomasgard – Bø - Søknad om anleggskonsesjon, ekspropriasjon og forhåndstiltredelse.
- Kjeller Vindteknikk. (2022). *Tomasgard - Bø, Klimalaster for 132 kV kraftledning*.
- Miljødirektoratet. (2024, 09 19). *Veileder M-1941 Konsekvensutredning av klima og miljø*. Hentet fra
<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/konsekvensutredninger/>
- Miljødirektoratet, A. o. (2024, 07 04). *Miljødirektoratet*. Hentet fra Naturbase kart:
<https://geocortex02.miljodirektoratet.no/Html5Viewer/?viewer=naturbase>
- NIBIO. (2024). *Nasjonalt referansesystem for landskap*. Hentet fra www.nibio.no:
<https://www.nibio.no/tema/landskap/landskapskart/nasjonalt-referansesystem-for-landskap>
- NVE. (2024, 09 10). *NVE Atlas*. Hentet fra NVE Atlas:
<https://atlas.nve.no/Html5Viewer/index.html?viewer=nveatlas#>
- Riksantikvaren. (2024). *Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA) i Sogn og Fjordane*. Riksantikvaren.
- Riksantikvaren. (2024). *Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Møre og Romsdal. Rapport*. Riksantikvaren.
- Statnett. (2020). *Håndbok i terrengbehandling*. Statnett.
- UT.no. (2024, 09 12). *UT.no*. Hentet fra Rundtur til Bruasetra, Storesetra og Hjortedalsetra i Hornindal:
<https://ut.no/turforslag/1112252/bruasetra-storesetra-hjortedalsetra-i-hornindal>
- Volda kommune. (2024, 09 17). *arealplaner.no*. Hentet fra Kommunedelplan_Hornindal-kommune:
<https://www.arealplaner.no/volda1577/arealplaner/163>